

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра підприємництва і торгівлі

О.В.Роженко

ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГІВЛІ

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

Кривий Ріг
2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра підприємництва і торгівлі

О.В.Роженко

ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГІВЛІ

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

Затверджено на засіданні
кафедри підприємництва і торгівлі
Протокол № 1
від «30» серпня 2016 р.

Схвалено навчально-методичною радою
ДонНУЕТ
Протокол №1
від «29» вересня 2016 р.

**Кривий Ріг
2016**

УДК 005:339.1(072)
Р62

Рецензенти:

О.Є. Бавико - доктор. екон. наук, доцент

О.О. Зиза - канд. екон. наук, доцент

Роженко, О.В.

Р62 Організація торгівлі : метод. рек. до вивч. дисц. для студентів ступеня «бакалавр» / О.В Роженко ; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. Підприємництва і торгівлі. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2017. – 85 с.

Методичні рекомендації призначені для студентів всіх форм навчання і включають інформацію щодо змісту модулів та тем дисципліни, планів семінарських занять, завдань для самостійного вивчення та розподілу балів за видами робіт, що виконуються студентами протягом вивчення дисципліни. Методичні рекомендації містять перелік питань для підготовки до підсумкового контролю та перелік основної та додаткової літератури.

УДК УДК 005:339.1(072)

© Роженко О.В., 2016

© Донецький національний
університет економіки і торгівлі імені
Михайла Туган-Барановського, 2016

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	6
ЧАСТИНА 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	18
Змістовий модуль 1. Організаційні моделі в системі торгівлі	19
Змістовий модуль 2. Поняття, склад і структура суб'єктів системи оптової торгівлі	
Змістовий модуль 3. Формування системи торговельного обслуговування на ринку товарів та послуг	26
ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	37
Змістовий модуль 1. Організаційні моделі в системі торгівлі	38
Змістовий модуль 2. Поняття, склад і структура суб'єктів системи оптової торгівлі	68
Змістовий модуль 3. Формування системи торговельного обслуговування на ринку товарів та послуг	

ВСТУП

Наявність комерційних інструментів, що дозволяють підвищити конкурентоспроможність торгового підприємства, є визначальною ознакою підприємницького успіху та важливою складовою ефективного торгово-технологічного процесу.

Ефективна організація процесу продажу і обслуговування покупців виступає рушійним мотивом підприємництва, тому забезпечення умов для отримання оптимальних результатів, отримання і накопичення доходу є визначальною умовою дотримання сучасних принципів організації торгівлі. Ці положення в повній мірі відображено в даних методичних рекомендаціях..

Метою дисципліни «Організація торгівлі» є формування у студентів системи знань про систему продажу товарів та обслуговування покупців, вмінь і навичок щодо розрахунку площі приміщень магазину, технології організації складських операцій та організації товароруку.

Завдання: усвідомлення стану та перспектив розвитку роздрібно-торговельної мережі у господарському комплексі країни; знання видів та класифікацію роздрібно-торговельної мережі; можливості планування функціональних приміщень; знання торговельно-технологічних процесів магазину; принципи організації реклами та процесу товароруку.

ЧАСТИНА 1.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 5	Дисципліна самостійного вибору ВНЗ	
Загальна кількість годин – 150	Семестр	
	3	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 8 самостійної роботи студента – 7	Лекції	
	26	8 год.
	Практичні, семінарські	
	24	6 год.
	Лабораторні	
	-	-
	Самостійна робота	
	100	136 год.
Вид контролю: екзамен		

2. Ціль та завдання дисципліни

Ціль - формування у студентів системи знань про систему продажу товарів та обслуговування покупців, вмінь і навичок щодо розрахунку площі приміщень магазину, технології організації складських операцій та організації товароруху.

Завдання: усвідомлення стану та перспектив розвитку роздрібно-торговельної мережі у господарському комплексі країни; знання видів та класифікацію роздрібно-торговельної мережі; можливості планування функціональних приміщень; знання торговельно-технологічних процесів магазину; принципи організації реклами та процесу товароруху.

3. Структура дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	срс		л	п	лаб	інд	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Організаційні моделі в системі торгівлі												
Тема 1. Основні поняття і сутність процесів товароруху і товаропостачання	18	4	2			12	16	0,5	0,5			15
Тема 2. Форми і принципи товаропостачання	15	2	2			11	17	1,0	1			15
Тема 3. Транспортно-експедиційні операції у торгівлі	17	2	4			11	16	0,5	0,5			15
Разом змістовий модуль 1	50	8	8			34	49	2	2			45
Змістовий модуль 2. Поняття, склад і структура суб'єктів системи оптової торгівлі												
Тема 4. Суть і завдання оптової торгівлі — основного складового елементу оптового ринку	17	4	2			11	16,5	1	0,5			15
Тема 5. Організація оптових закупівель товарів та їх документальне оформлення	15	2	2			11	17	1	1			15
Тема 6. Зміст, принципи організації торгово-технологічного процесу (ТПП) складу та фактори, які впливають на його побудову	17	2	4			11	16,5	1	0,5			15
Разом змістовий модуль 2	49	8	8			33	50	3	2			45
Змістовий модуль 3. Формування системи торговельного обслуговування на ринку товарів та послуг												
Тема 7. Організація роздрібної мережі	17	4	2			11	16,5	1	0,5			15
Тема 8. Організація торгово-технологічного процесу в магазині	17	4	2			11	17	1	1			15
Тема 9. Формування системи торговельного обслуговування на ринку товарів та послуг	17	2	4			11	17,5	1	0,5			16
Разом змістовий модуль 3	51	10	8			33	51	3	2			46
Усього годин	150	26	24			100	150	8	6			136

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар – розгорнута бесіда Основні поняття і сутність процесів товароруку і товаропостачання	2
2	Семінар запитань і відповідь Форми і принципи товаропостачання	2
3	Семінар з виконанням практичних задач Транспортно-експедиційні операції у торгівлі	4
4	Семінар з виконанням практичних задач Суть і завдання оптової торгівлі — основного складового елементу оптового ринку	2
5	Семінар з виконанням практичних задач Організація оптових закупівель товарів та їх документальне оформлення	2
6	Семінар з виконанням практичних задач Зміст, принципи організації торгово-технологічного процесу (ТТП) складу та фактори, які впливають на його побудову	4
7	Семінар – розгорнута бесіда Організація роздрібної мережі	2
8	Семінар з виконанням практичних задач Організація торгово-технологічного процесу в магазині	2
9	Семінар з виконанням практичних задач Формування системи торговельного обслуговування на ринку товарів та послуг	4

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Добір статистичної інформації за результатами звітів торгівлі.
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема семінарських занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Організаційні моделі в системі торгівлі			
<u>Семінар – розгорнута бесіда</u> Основні поняття і сутність процесів товароруку і товаропостачання	15	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань семінару Джерела [1, 2, 7,8,9,10]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Індивідуальне опитування

<u>Семінар запитань і відповідь</u> Форми і принципи товаропостачання	15	1.Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань семінару Джерела [1,2,3,4,5,6,7]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Індивідуальне опитування
<u>Семінар з виконанням практичних задач</u> Транспортно-експедиційні операції у торгівлі	15	1.Вирішення практичних завдань в межах наступних питань: аналіз вартості і складу ресурсів торговельного підприємства. Джерело [1, 2, 3,7, 9,10,11]. 2. Самотестування.	Індивідуальне опитування
Разом змістовий модуль1	45		
Змістовий модуль 2. Поняття, склад і структура суб'єктів системи оптової торгівлі			
<u>Семінар з виконанням практичних задач</u> Суть і завдання оптової торгівлі — основного складового елементу оптового ринку	15	1. Вирішення практичних завдань в межах наступних питань:розрахунок структури асортименту товарів в обсязі реалізації. Джерело [1, 2, 3, 5, 6,7]. 2. Самотестування.	Індивідуальне опитування
<u>Семінар з виконанням практичних задач</u> Обсяги продажу оптового підприємства	15	1. Вирішення практичних завдань в межах наступних питань: аналіз складу оптового товарообороту і факторів впливу на його зміну. Джерело [1, 2, 3, 5, 6]. 2. Самотестування.	Індивідуальне опитування
<u>Семінар з виконанням практичних задач</u> Зміст, принципи організації торгово-технологічного процесу (ГТП) складу та фактори, які впливають на його побудову	15	1. Вирішення практичних завдань в межах наступних питань: аналіз складу товарообороту підприємств ресторанного господарства і факторів впливу на його зміну. Джерело [1,2,35, 6,7,10,12]. 2. Самотестування.	Індивідуальне опитування
Разом змістовий модуль2	45		
Змістовий модуль 3. Формування системи торговельного обслуговування на ринку товарів та послуг			
<u>Семінар – розгорнута бесіда</u> Організація роздрібної мережі	15	1.Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань семінару Джерело [1, 2, 4, 6,7,8,9,10,11,12]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Індивідуальне опитування
<u>Семінар з виконанням практичних задач</u> Організація торгово-технологічного процесу в магазині	15	1.Вирішення практичних завдань в межах наступних питань: Розрахунок доходу від різних видів діяльності, аналіз формування і використання прибутку на підприємстві. Джерело [1, 2, 3,4,7,8,9,12]. 2.Самостійне розв'язання завдань	Індивідуальне опитування
<u>Семінар з виконанням практичних задач</u> Формування системи торговельного обслуговування на ринку товарів та послуг	16	1.Вирішення практичних завдань в межах наступних питань: Розрахунок комерційної рентабельності, рентабельності різних видів ресурсів торговельного підприємства та інтегрального показника ефективності діяльності торговельних підприємств. Джерело [1, 2, 4, 6,10,11,12]. 2. Самотестування. 3. 2.Самостійне розв'язання завдань	Індивідуальне опитування
Разом змістовий модуль 3	46		
Разом	136		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності											
	Загальні						Предметно-спеціальні					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
1. Знання основних організаційних моделей торгівлі			+					+				
2. Знати основні різновиди оптових підприємств									+			
3. Усвідомлювати перспективи розвитку роздрібно-торговельної мережі								+				
4. Знання можливості планування функціональних приміщень в торгівлі											+	
5. Знання торговельно-технологічних процесів магазину; принципи організації реклами та процесу товароруку											+	
6. Уміння розраховувати необхідну площу магазину та складів								+	+			

8. Форми навчання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: на протязі семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів);

Оцінювання студентів протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1		2	2			3
Тема 2		2	2			4
Тема 3		2	2	1		5
Разом змістовий модуль 1		6	6	1	5	18
Змістовий модуль 2						
Тема 4		2	2			4
Тема 5		2	2	1		5
Тема 6		2	2		5	9
Разом змістовий модуль 2		6	6	1	5	18
Змістовий модуль 3						
Тема 7		1				1
Тема 8		2	1			3
Тема 9		2	1		5	8
Разом змістовий модуль 3		5	4		5	14
Разом						50

Оцінювання студентів при проведенні екзамену з використанням комп'ютерної програми «MyTest»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:
0-50 балів - теоретична частина (тестування).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (50 тестових завдань).

Оцінювання *тестових завдань* (50 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі інформації, яку надає комп'ютер за результатами тестування (кількість правильних відповідей). Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання *теоретичної частини* екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання студентів при проведенні екзамену без використання комп'ютерної програми «MyTest»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-50 балів - теоретична частина (тестування)

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (50 тестових завдань). Оцінювання *тестових завдань* (50 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі підрахунку кількості правильних тестів. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання *теоретичної частини* екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Комплекти індивідуальних завдань.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Базова

1. Виноградська А.М. Комерційна діяльність торговельного підприємства: Навч. посіб./А.М.Виноградська.-К.:Київ. нац.торг.-екон. ун-т, 2005.-278 с.

2. Локтев Е.М. Організація і технологія торгових процесів: Конспект лекцій / Е.М.Локтев: Донецьк, ДонНУЕТ, 2009 - 203 с.
3. Чернега О.Б. Организация внутренней и внешней торговли: Учебник (с грифом МОНУ) / Чернега О.Б., Баширов И.Х., Новик Е.Б., Донецк: Юго-Восток, 2009. – 256с.
4. Мазаракі А.А. Торговельне підприємництво: стратегія, політика, конкурентоспроможність / А.А.Мазаракі , Д.М.Пшеслінський, І.В.Смолін. – Киев: КНТЕУ, 2006. – 242 с.
5. Апопій В.В.Організація торгівлі: Підручник , 3-е видання. / В.В.Опопій, І.П.Міщук. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 632 с.
6. Фролова Л.В., Шаруга Л.В., Баранцева С.М., Никитенко Е.А. Формализация планово-экономических расчетов к бизнес-плану развития предприятия. Учебное пособие / Л.В.Фролова, Л.В.Шаруга, С.М.Баранцева.– Донецк: ДонГУЭТ, 2003. – 197 с.

Допоміжна

7. Пономарьова Ю.В. Логістика: навчальний посібник./Ю.В.Пономарьова. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003.
8. Економічна енциклопедія: у 3 т./ Під редак. С.В.Мочерного.— К.: Академія, 2010. — Т. 2. — 838 с.
9. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон України "О национальной программе содействия развитию малого предпринимательства в Украине". / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 2001.
10. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон "Про захист споживчого ринку України" від 10 липня 1991 р. / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 1991.
11. Закон України «Про споживчу кооперацію» від 06.04.2000 р.
12. «Про заходи щодо удосконалення функціонування ринків для продажу продовольчих і непродовольчих товарів» від 23.05.01р. № 334/2001
13. Закон України «Про охорону праці» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
14. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.94 р. № 4004-XII
15. Закон України «Про якість і безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР
16. Закон України «Про ветеринарну медицину» від 15.11.2001 № 2775-III (2775-14)
17. Закон України «Про карантин рослин» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
18. Закон України «Про захист прав споживачів» від 25.01.1995 р. № 26/95-ВР
19. Закон України «Про використання реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.95 р.

20. № 265/95-ВР
21. Порядок здійснення торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування населення від 08.02.95 №108)
22. Правила торгівлі на ринках від 26.02.2002 р. № 57/188/84/105
23. Ветеринарно-санітарні правила для ринків від 04.06.1996 р.
24. Санітарні правила для підприємств продовольчої торгівлі від 16.04.1991 р. № 5781-91
25. Правила пожежної безпеки на ринках України від 04.12.2002 р. № 946/7234
26. Правила роботи дрібнороздрібної торговельної мережі (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 8.07.1996 р. № 369)
27. Правила продажу продовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 28.12.1994 р. № 237)
28. Правила продажу непродовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 27.05.1996 р. № 294)
29. Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 13.03.1995 р. № 37)
30. Основні правила роботи об'єктів громадського харчування споживчої кооперації України від 14.01.1993 р. № 200
31. Зразкове положення про торгово-закупівельне підприємство (ТЗП) на ринку від 29.12.92 № 215
32. Положення про лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринках від 09.03.1993 р.
33. Положення про державний ветеринарний нагляд і контроль за діяльністю суб'єктів господарювання з вибою худоби, переробки, збереження, транспортування та реалізації продукції тваринного походження від 01.09.2000 р. № 45
34. Правила побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 16.05.96 р. № 313; Про стабілізацію діяльності підприємств та організацій побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 18.09.1993 р. № 750
35. ДБН 360-92* «Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень»
36. СанПіН «Планування та забудова населених пунктів в Україні»
37. ДБН Б.2.4.-1-94 «Планування та забудова сільських поселень»

Інформаційні ресурси

38. ukr.net [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – [Київ : Український Інтернет холдинг ТОВ "Укрнет", 1998-2015]. – Режим доступу: www.ukr.net
39. Відомості НКЦПФР [Електронний ресурс]: [Інтернет-портал]. –

Електронні дані. – Режим доступу: www.smida.gov.ua

40. Словник економічних термінів [Електронний ресурс].- Режим доступу:
<http://www.bank24.ru/glossary/>

**ЧАСТИНА 2.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ОРГАНІЗАЦІЙНІ МОДЕЛІ В СИСТЕМІ ТОРГІВЛІ

Тема 1. Основні поняття і сутність процесів товароруху і товаропостачання

Семінар 1.1 Основні поняття і сутність процесів товароруху і товаропостачання

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Організація торгівлі
2. Зміст організації торгівлі
3. Загальна характеристика торгівлі як системи
4. Елементи системи
5. Суб'єкти системи

2. Індивідуальне тестування (визначити поняття):

1. Біржова торгівля
2. Орендна торгівля
3. Бартерна торгівля
4. Комісійна торгівля
5. Компенсаційна торгівля
6. Оптова торгівля
7. Покупець
8. Посилкова торгівля
9. Роздрібна торгівля
10. Товар
11. Торгівля
12. Традиційна торгівля
13. Продавець (оператор)
14. Суб'єкт торгівлі

3 Практичні завдання.

Завдання 1

Скласти блок-схему «Основні поняття і сутність процесів товароруху і товаропостачання»

Завдання 2

Провести аналіз статистики торгівлі області В (за варіантом).

4 Презентація рефератів (доповідей).

Питання:

1. Визначити поняття і сутність організації торгівлі.
2. Сформулювати предмет і об'єкт "Організації торгівлі".
- 3 Охарактеризувати торгівлю як систему
- 4 Охарактеризувати елементи системи
- 5 Охарактеризувати суб'єкти системи

Тема 2. Форми і принципи товаропостачання

Семінар 2.1 Форми і принципи товаропостачання

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

- 1 Основні поняття і сутність процесів товароруку і товаропостачання
- 2 Товаропостачання роздрібною торговельною мережі
- 3 Вимоги до організації товаропостачання
- 4 Принципи організації товаропостачання
- 5 Форми товаропостачання
- 6 Визначення потреби в товарах

2. Індивідуальне тестування (визначити поняття):

1. Асортиментний перелік товарів
2. Структура асортименту товарів
3. Методи продажу товарів
4. Продаж товарів; реалізація товарів
5. Технологія торгівлі
6. Товарні запаси
7. Рух товару
8. Товаропостачання
9. Товарний обіг
- 10.Транзитна форма товароруку
- 11.Складська форма товароруку
- 12.Форма продажу товарів
- 13.Форма руху товару

3 Практичні завдання.

Завдання 1

Оптовому підприємству ТОВ «Холод» необхідно забезпечити щоденне централізоване завезення 30 т м'ясопродуктів в магазини міста. Середня відстань до магазинів 25 км. Технічна швидкість автомобіля вантажопідйомністю 5 т – 50 км/година. Визначте необхідну кількість автомобілів при 8-ми годинному робочому дні, якщо сумарний час простоїв під завантаженням і розвантаженням в магазинах і на холодильнику – 3 години, коефіцієнт використання автомобіля по вантажопідйомності – 0,7.

4 Презентація рефератів (доповідей).

Питання:

1. У чому суть і якими є завдання процесу товаропостачання?
2. Які вимоги ставляться до організації товаропостачання в сучасних умовах? На яких принципах воно має здійснюватися?
3. Які форми товаропостачання застосовуються у торговельній практиці? Охарактеризуйте їх основні переваги та вади.
4. Які методи товаропостачання можуть застосовуватись у практиці вітчизняної торгівлі і якими є їх основні переваги та вади?
5. В яких випадках доцільним є застосування окремих методів товаропостачання?
6. Яким є порядок визначення потреби і подання замовлень на завантаження товарів?
7. Які види графіків можуть розроблятися під час проектування системи товаропостачання роздрібно-торгівельної мережі?
8. Які види маршрутів можуть передбачатися при цьому? Розкрийте особливості їх застосування.
9. Охарактеризуйте можливі варіанти технологій товаропостачання. У чому полягає прогресивність індустріальних технологій товаропостачання?
10. Опишіть систему управління запасами з фіксованою кількістю замовлень
11. Назвіть основні причини, які змушують підприємців створювати матеріальні запаси.
12. Перелічіть відомі вам види запасів. Охарактеризуйте систему управління запасами з встановленою періодичністю поповнення запасів до певного рівня.

Тема 3. Транспортно-експедиційні операції у торгівлі

Семінар 3.1 Організація операцій у торгівлі

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

- 1 Основні принципи організації в торгівлі
- 2 Організаційні моделі у сфері торгівлі

2. Індивідуальне тестування (визначити поняття):

1. Зовнішнє середовище
2. Зовнішня торгівля
3. Внутрішня торгівля
4. Дата постачання
5. Матеріально-технічна база торгівлі
6. Методи доставки товарів
7. Акредитивна форма розрахунку
8. Вексельна форма розрахунку
9. Інкасова форма розрахунку
10. Чекова форма розрахунку

3 Практичні завдання.

Завдання 1

Згідно укладених договорів поставки ТОВ «Хозтовари» в першому кварталі повинен отримати миючих засобів на суму 860 тис.грн. Визначити обсяг і питому вагу децентралізованих закупівель ТОВ «Хозтовари», якщо планований об'єм товарообігу 980 тис.грн. запас миючих засобів на початок кварталу 30 тис.грн., оптимальний запас на кінець кварталу 40 тис.грн.

Завдання 2

Розрахуйте усереднене значення годинної продуктивності ПТО періодичної дії для складів продовольчих і непродовольчих товарів, виходячи з таких значень:

1. загальнотоварний склад продовольчих товарів:
середня маса переміщуваного вантажного пакету - 600 кг;
оптимальна вантажопідйомність ПТО для даного типу складу - 1000 кг.
2. загальнотоварний склад непродовольчих товарів:
середня маса переміщуваного вантажного пакету - 350 кг;
оптимальна вантажопідйомність ПТО для даного типу складу - 600 кг.
3. Середнє значення часу робочого циклу ПТО складає 5 хвилин.

4 Презентація рефератів (доповідей).

Питання:

1. Основні принципи організації торгівлі
2. Організаційна побудова торговельного підприємства
3. Організаційна структура невеликого магазину
4. Асоціація торговельних підприємств
5. Організаційна структура мережі магазинів
6. Організаційна структура оптової торгової бази
7. Організаційна структура оптової організації

Семінар 3.2 Транспортно-експедиційні операції у торгівлі

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

- 1 Організація перевезення товарів залізничним транспортом
- 2 Організація перевезення товарів автомобільним транспортом
- 3 Особливості перевезення товарів водним і повітряним транспортом

2. Індивідуальне тестування (визначити поняття):

1. Агенти з правом «першої руки»
2. Контракт купівлі-продажу
3. Монопольні або ексклюзивні агенти
4. Прості агенти
5. Зовнішньоторговельні агенти
6. Дистриб'ютори
7. Комісійні операції
8. Операції консигнації
9. Операції «делькредере»
10. Методи здійснення зовнішньоторговельних операцій

3 Практичні завдання.

Завдання 1

ВАТ Дніпропетровський лакофарбний завод здійснює доставку своєї продукції торгово-виробничому підприємству «Укрторгстройматеріали» в тарі-устаткуванні. Місячна реалізація даного асортименту 200 тис. грн. Ціна товару в одному контейнері 800грн. Оптимальний товарний запас по даному асортименту –15 днів. Визначте необхідну кількість тари-устаткування для безперебійності руху товару.

Завдання 2

Визначити площу автомобільної експедиції складу непродовольчих товарів, якщо середні товарні запаси 45 вагонів, норматив товарних запасів складає 30 днів. Коефіцієнт нерівномірності надходження - 1,5, коефіцієнт нерівномірності відправлення - 1,2. Норма площі експедиції складає 40 кв. м на 1 умовний вагон.

Завдання 3

Визначте площу ж/д експедиції складу непродовольчих товарів, якщо середні товарні запаси 60 вагонів, норматив товарних запасів в днях складає 30 днів, коефіцієнт нерівномірності надходження рівний 1,5, норматив площі експедиції складає 40 кв. м на один умовний вагон.

4 Презентація рефератів (доповідей).

Питання:

1. Розкрити сутність та значення транспортно-експедиційних операцій
2. Охарактеризувати документи, що регулюють порядок перевезення товарів залізничним транспортом
3. За видами повідомлень перевезення підрозділяють
4. Організація перевезення товарів автомобільним транспортом
5. Особливості перевезення товарів водяним і повітряним транспортом

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ПОНЯТТЯ, СКЛАД І СТРУКТУРА СУБ'ЄКТІВ СИСТЕМИ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ

Тема 4. Суть і завдання оптової торгівлі — основного складового елемента оптового ринку

Семінар 4.1 Призначення, функції і класифікація товарних складів оптової торгівлі

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

- 1 Сутність і значення складу
- 2 Функції складів
- 3 Класифікація складів

2. Індивідуальне тестування (визначити поняття):

1. Ємність ринку
2. Ємність товарного складу
3. Якість товару
4. Підприємство оптової торгівлі
5. Спеціалізований (Загальнотоварний) склад
6. Термін поставки товару
7. Товарний склад
8. Універсальний (Загальнотоварний) склад
9. Общетоварный склад
10. Оптовая (торговая) сеть

3 Практичні завдання.

Завдання 1

Розрахуйте необхідну кількість одиниць ПТО неріодического дії для складського об'єкту, виходячи з таких даних:

Средньоденний вантажообіг – 42 т

Коефіцієнт нерівномірності надходження товарів – 1,5

Коефіцієнт нерівномірності відпустки товарів – 1,2

Годинна продуктивність ПТО (т/час) – 5,5

Час роботи складу – 8 годин

Коефіцієнт використання ПТО за часом – 0,65

Завдання 2

Ділянка комплектації здійснює доставку плодоовочевих консервів в контейнерах в торгову мережу. Місячна реалізація даного асортименту 60 т, місткість одного контейнера ОТП – 300-250 кг оптимальний товарний запас

магазину 15 днів. Визначте необхідну кількість контейнерів для організації безперебійності руху товару і реалізації плодоовочевих консервів

4 Презентація рефератів (доповідей).

Питання:

- 1 Розкрити сутність і значення складу
- 2 Охарактеризувати функції складів
3. Розкрити ознаки класифікації складів
4. Охарактеризувати види складів за різними ознаками
5. Розкрити переваги та недоліки складів за будівельно-конструктивними ознаками

Тема 5. Організація оптових закупівель товарів та їх документальне оформлення

Семінар 5.1 Товарні запаси торговельного підприємства, їхнє призначення та класифікація

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

- 1 Сутність та стадії формування товарних запасів у сфері обігу
- 2 Класифікація товарних запасів
- 3 Показники використання, обліку і планування товарних запасів
- 4 Методи обліку товарних запасів на торговельному підприємстві

2. Індивідуальне тестування (визначити поняття):

1. Естественная убыль
2. Закупівельна ціна
3. звенність руху товару
4. Норматив товарних запасів (норма товарних запасів)
5. Норми природного убутку
6. Оптова ціна (відпускна ціна)
7. Перехресний коефіцієнт еластичності
8. Рухома ціна
9. Прямий коефіцієнт еластичності
10. Ярмарок

3 Практичні завдання.

Завдання 1

Визначити рівень товарних запасів на останнє число серпня і розрахувати товарооборотність за III квартал виходячи з таких даних по торговельному підприємству

Місяці	ТЗ на 1-е число місяця	Товарообіг за місяць (грн.)
Липень	9 000	24 000
серпень	9 500	22 000
вересень	10 500	20 000
жовтень	10 000	

Завдання 2

Розрахуйте норму товарного запасу для секції парфюмерні товари ЗАТ «Центральний універмаг», використовуючи початкові дані: кількість асортиментних позицій в секції -600 од.; середня ціна однієї асортиментної позиції – 35 грн.; кількість асортиментних позицій знов що обновляються в кожній партії поставки – 150 од.; одноденний товарообіг секції 4 тис. грн.; періодичність поставки парфюмерно-косметичних товарів 10 днів.

Завдання 3

Розрахувати розмір природного спаду при зберіганні м'яса морозива на розподільному холодильнику ТОВ «Холод» протягом 23 днів, якщо витрата товару за звітний період склала – 2600 кг, залишок товару – 1700 кг, норма природного спаду для м'яса морозива – 0,3 % при періоді зберігання 15 днів.

4 Презентація рефератів (доповідей).

Питання:

- 1 Розкрити сутність товарних запасів у сфері обігу
- 2 Розкрити класифікацію товарних запасів
- 3 Охарактеризувати стадії формування товарних запасів у сфері обігу
- 4 Показники використання, обліку і планування товарних запасів
- 5 Методи обліку товарних запасів на торговельному підприємстві

Тема 6. Зміст, принципи організації торгово-технологічного процесу (ТТП) складу та фактори, які впливають на його побудову

Семінар 6.1 Зміст, принципи організації торгово-технологічного процесу складу

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

- 1 Елементи загальної площі складу
- 2 Техніко-економічні характеристики складів
- 3 Оптимальні розміри оптових підприємств
- 4 Організація оптових закупівель
- 5 Форми і методи закупівель товарів у вітчизняного виробництва
- 6 Етапи укладення договору

2. Індивідуальне тестування (визначити поняття):

1. Стелажне зберігання товарів
2. Зберігання товарів
3. Зберігання товарів навалом
4. Зберігання товарів в підвішеному вигляді -
5. Штабельное зберігання товарів
6. Допоміжне складське приміщення
7. Вантажна площа товарного складу
8. Вантажобіг складу
9. Загальна площа товарного складу
10. Підсобна площа товарного складу
11. Здача і приймання
12. Складська площа товарного складу
13. Складське приміщення

3 Практичні завдання.

Завдання 1

Торговому підприємству необхідно узяти в оренду складську площу для зберігання м'яких засобів. Запланований річний об'єм закупівлі на 20__ рік був передбачений 20 млн. грн. Середня ціна однієї тонни товару - 15 тис. грн. Оптимальний товарний запас - 20 днів. Питоме навантаження на 1 кв. м площі складу 1,2 т/м². Коефіцієнт використання площі складу $D_o = 0,72$.

Завдання 2

Торговому підприємству необхідно узяти в оренду складську площу для зберігання цукру. Запланований річний об'єм закупівлі на 20__ рік був передбачений 16,5 млн.грн. Середня ціна 1 т цукру – піску 8 тис.грн.

Оптимальний товарний запас – 30 днів. Питоме навантаження на 1 кв.м площі складу – 1,5 т/м². Коефіцієнт використання площі складу – 0,7.

4 Презентація рефератів (доповідей).

Питання:

- 1 Елементи загальної площі складу
- 2 Техніко-економічні характеристики складів
- 3 Оптимальні розміри оптових підприємств
- 4 Організація оптових закупівель
- 5 Форми і методи закупівель товарів у вітчизняного виробництва
- 6 Етапи укладення договору
- 7 Правила оформлення договору

Семінар 6.2 Фактори, які впливають на побудову торгово-технологічного процесу складу

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

- 1 Зміст торгово-технологічного процесу складу і принципи його раціональної організації
- 2 Завальні засади організації розвантажування транспортних засобів
- 3 Особливості організації і технології розвантажування транспортних засобів
- 4 Загальні засади приймання товарів за кількістю та якістю
- 5 Види оптового обігу

2. Індивідуальне тестування (визначити поняття):

1. Коефіцієнт використання складського обсягу
2. Коефіцієнт використання складської площі
3. Норматив забезпеченості населення торговельною площею
4. Забезпеченість населення складською площею
5. Забезпеченість населення торговою площею
6. Централізація товарних запасів
7. Транзитний обіг
8. Приймання товарів
9. Торгово-технологічний процес складу
10. Мінімальний товарообіг розраховується за формулою

3 Практичні завдання.

Завдання 1

Торгова фірма ТОВ «Битхім» передбачає в II півріччі 20__г. збільшення оптових закупівель миючих засобів на 30 млн. грн., що вимагає додаткової оренди складської площі. Розрахуйте необхідний розмір оренди складської площі і кількість піддонів для зберігання, виходячи з таких даних: середня ціна закупівлі 1т миючих засобів – 15000 грн.; оптимальний товарний запас миючих засобів – 20 днів; зберігання 4-х-ярусне в стелажах, питома навантаження на 1кв.м площі складу 1,2 т/м²; коефіцієнт використання площі складу – 0,45; маса вантажного пакету на піддоні – 0,6т.

Завдання 2

Річний обсяг закупівлі телевізорів «Samsung» був запланований в сумі 900 тис. грн. Сума витрат обігу по розміщенню замовлення, доставці товарів і їх прийманню з розрахунку на одну партію, що поставляється, складає 6 тис. грн. Сума витрат обігу по зберіганню одиниці запасу складає 3 тис.грн. в рік. Розрахуйте оптимальний розмір замовлення.

4 Презентація рефератів (доповідей).

Питання:

- 1 Розкрити зміст торгово-технологічного процесу складу
- 2 Охарактеризувати загальні засади організації розвантажування транспортних засобів
- 3 Особливості організації і технології розвантажування транспортних засобів
- 4 Загальні засади приймання товарів за кількістю та якістю
- 5 Охарактеризувати види оптового обігу
- 6 Охарактеризувати принципи раціональної організації торгово-технологічного процесу складу

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ТОРГОВЕЛЬНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НА РИНКУ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ

Тема 7. Організація роздрібної мережі

Семінар 7.1 Організація роздрібної мережі

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

- 1 Характеристика організаційно-господарського процесу роздрібних торгових підприємств
- 2 Шляхи розвитку роздрібної торгівельної мережі
- 3 Галузі у складі комплексу товарів споживчого призначення
- 4 Показники кількісного і якісного складу роздрібної торгівельної мережі
- 5 Фактори функціонування та розвитку торгових центрів
- 6 Функціональний взаємозв'язок основних груп приміщень магазину
- 7 Види технологічного планування
- 8 Нормативне співвідношення видів торгових площ
- 9 Правила розміщення товарних груп

2. Індивідуальне тестування (визначити поняття):

1. Кіоск
2. Дрібнороздрібна (торгова) мережу
3. павільйон
4. Намет (ларьок)
5. Підприємство роздрібної торгівлі
6. спеціалізований магазин
7. Стаціонарна торговельна мережа
8. Торговий дім (будинок торгівлі)
9. Торгівельний комплекс
10. Торговий центр -
11. Універсальний магазин
12. Нестационарна торговельна мережа

3 Практичні завдання.

Завдання 1

Для житлового масиву площею 4,5 кв.км. розрахувати кількість магазинів по реалізації товарів повсякденного попиту, використовуючи наступні дані: житловий масив включає зону високої густини населення – 40% з радіусом пішохідної доступності 250 м., зону середньої густини населення – 60% з

радіусом пішохідної доступності 500м.; чисельність населення даної зони – 30 тис. жителів; норма торгової площі, що рекомендується, на 1000 жителів на поточний період – 90 кв.м.

Завдання 2

Річний обсяг закупівлі кондиціонерів на II квартал 2009 року в сумі 600 тис.грн. Сума витрат обігу на організацію руху товару однієї партії товару складає 1,5 тис.грн.; сума витрат на зберігання одиниці запасу 0,35 тис.грн. в рік. Розрахуйте об'єм запасу і періодичність надходження кондиціонерів до супермаркету електроніки.

4 Презентація рефератів (довідей).

Питання:

- 1 Охарактеризувати організаційно-господарській процес роздрібних торгових підприємств
- 2 Розкрити шляхи розвитку роздрібно торгівельної мережі
- 3 Охарактеризувати галузі у складі комплексу товарів споживчого призначення та умови їх розвитку
- 4 Охарактеризувати показники кількісного і якісного складу роздрібно торгівельної мережі
- 5 Охарактеризувати фактори функціонування та розвитку торгових центрів
- 6 Розкрити функціональний взаємозв'язок основних груп приміщень магазину
- 7 Охарактеризувати види технологічного планування
- 8 Розкрити нормативне співвідношення видів торгових площ
- 9 Охарактеризувати правила розміщення товарних груп
- 10 Розкрити методку визначення фактичного співвідношення різних видів торгових площ

Тема 8. Організація торгово-технологічного процесу в магазині

Семінар 8.1 Організація торгово-технологічного процесу в магазині

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

- 1 Принципова схема технологічного процесу магазину
- 2 Механізація операцій технологічного процесу у магазині
- 3 Завдання вивчення попиту населення на роздрібних підприємствах
- 4 Методи вивчення попиту населення на роздрібних підприємствах

2. Індивідуальне тестування (визначити поняття):

1. Загальна площа магазину
2. Підсобне приміщення магазину
3. Технічне приміщення магазину
4. Торгова площа магазину
5. Торгове приміщення магазину
6. Торгово-технологічний процес
7. Торговий зал магазину
8. Установча площа магазину
9. Експозиційна площа магазину (демонстраційна площа магазину)
10. Контрольно-касовий вузол магазину
11. Площа торгового залу магазину

3 Практичні завдання.

Завдання 1

Візначте показники використання площі гастронома «Україна з наступних даних»: загальна площа гастронома – 1200 кв.м, площа торгового залу 400 кв. м, настановна площа – 120 кв.м, демонстраційна площа – 260 кв.м. Дайте оцінку ефективності використання торгових площ, провівши розрахунки відповідних показників.

Завдання 2

Визначити оптимальну партионність і частоту завезення галантерейних товарів в універмаг, якщо максимальний запас, який вміщає торговий зал і приміщення для зберігання складають 20 днів, середній товарний запас для галантерейних товарів 15 днів і середньоденний оборот універмагу по даній групі складає 3 тис.грн

Завдання 3

Визначити партионність і частоту завезення галантерейних товарів в ТК “Маяк” виходячи наступних даних:

- місячний об'єм надходження 150 тис. грн.
- транспортні витрати на перевезення однієї партії товару - 0,3 тис. грн.
- витрати на зберігання одиниці запасу в місяць - 0,33 тис.грн.

4 Презентація рефератів (доповідей).

Питання:

- 1 Охарактеризувати принципову схему технологічного процесу магазину
- 2 Розкрити сутність механізації операцій технологічного процесу у магазині
- 3 Охарактеризувати завдання вивчення попиту населення на роздрібних підприємствах
- 4 Охарактеризувати методи вивчення попиту населення на роздрібних підприємствах
- 5 Охарактеризувати показники для аналізу ефективності роботи магазинів

Тема 9. Формування системи торговельного обслуговування на ринку товарів та послуг

Семінар 9.1 Формування системи торговельного обслуговування на ринку товарів та послуг

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

- 1 Поняття і класифікація асортименту товарів
- 2 Розробка асортиментної концепції
- 3 Маркетингові характеристики асортименту
- 4 Сутність оптимізації асортименту
- 5 Межі спеціалізації магазинів

2. Індивідуальне тестування (визначити поняття):

1. Адміністративно-побутове приміщення магазину
2. Культура торговельного обслуговування
3. Магазин з комбінованим асортиментом товарів
4. Магазин зі змішаним асортиментом товарів
5. Процес торговельного обслуговування
6. Система торгового обслуговування
7. Торговельне обслуговування
8. Послуга торгівлі
9. Пішохідна доступність магазину
10. Магазин

3 Практичні завдання.

Завдання 1

АОЗТ «Торгсервіс» в 1-м в півріччі 20__ р. передбачає реконструкцію одного з магазинів з метою збільшення його торгової площі до 140 м². При нормативі торгової площі на 1 робоче місце продавця 20 м² проведіть розрахунки чисельності продавців, виходячи з режиму роботи магазину з 9.00 до 19.00 без вихідних днів.

Завдання 2

Згідно договору поставки Дніпропетровський завод лакофарбної продукції повинен поставляти супермаркету «Будапешт» фарбу в асортименті рівними партіями по місяцях II -у кварталі – 54 тис. грн. Фактична партионність поставок по місяцях II кварталу склала: квітень - 12 тис.грн.; травень – 14 тис. грн.; червень – 28 тис. грн. Розрахуйте ритмічність надходження товарів, ухваліть відповідне рішення.

4 Презентація рефератів (доповідей).

Питання:

- 1 Охарактеризувати поняття асортименту товарів
- 2 Охарактеризувати процес розробки асортиментної концепції
- 3 Розкрити маркетингові характеристики асортименту
- 4 Розкрити сутність оптимізації асортименту
- 5 Охарактеризувати процес визначення межі спеціалізації магазинів
- 6 Розкрити класифікацію асортименту товарів

Семінар 9.2 Формування системи торговельного обслуговування на ринку товарів та послуг

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

- 1 Принципи формування асортименту товарів в магазині.
- 2 Процес продажу товарів і обслуговування покупців
- 3 Основні складові культури торгівлі
- 4 Торговельне обслуговування покупців
- 5 Зарубіжний досвід по наданню торговельних послуг

2. Індивідуальне тестування (визначити поняття):

1. Швидкість торговельного обслуговування
2. Забезпеченість населення роздрібною мережею
3. Рівень забезпеченості населення торговельною площею
4. Умови торговельного обслуговування
5. Форма торгового обслуговування
6. Рівень торгового обслуговування
7. Узагальнюючий показник рівня культури обслуговування в магазині розраховується по формулі
8. Управління процесом обслуговування покупців
9. Управління асортиментом товарів
10. Управління товарними потоками

3 Практичні завдання.

Завдання 1

Для житлового масиву з чисельністю населення 10 тис. чол. планується будівництво магазину типу «Універсам» – «Гастроном». Визначте оптимальний типорозмір торгового підприємства, необхідний об'єм капітальних вкладень на будівництво і річний об'єм прибутку, що забезпечує окупність капітальних

вкладень за 3,5 роки. Питомі капіталовкладення для данного типу магазину 3200 грн.

Завдання 2

Визначити рівень культури обслуговування покупців торгового центру, використовуючи наступні дані:

коефіцієнт стійкості асортименту - 0,9

коефіцієнт додаткових послуг - 0,95

коефіцієнт витрат годині на обслуговування - 0,85.

З опитані 200 покупців, 190 дали відмінну і хорошу оцінку культури обслуговування в торговому центрі.

4 Презентація рефератів (доповідей).

Питання:

- 1 Охарактеризувати принципи формування асортименту товарів в магазині.
- 2 Охарактеризувати процес продажу товарів і обслуговування покупців
- 3 Охарактеризувати основні складові культури торгівлі
- 4 Охарактеризувати торговельне обслуговування покупців
- 5 Розкрити зміст зарубіжного досвіду по наданню торговельних послуг
- 6 Охарактеризувати структуру процесу формування асортименту товарів в магазині

**ЧАСТИНА 3.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ МОДЕЛІ В СИСТЕМІ ТОРГІВЛІ

Тема 1. Основні поняття і сутність процесів товароруху і товаропостачання

Семінар 1.1 Основні поняття і сутність процесів товароруху і товаропостачання

Методи контролю: індивідуальне опитування

Завдання для самостійної роботи:

1 Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2 Самостійно опрацюйте питання:

1. Визначення поняття внутрішньої торгівлі
2. Види і способи торгівлі
3. Поняття і сутність процесу руху товару
4. Принципи та умови раціонального побудови процесу руху товару
5. Вплив науково-технічного прогресу на розвиток торгівлі

3 Розв'язати тестові завдання.

На яких принципах в сучасних умовах переважно базуються господарські зв'язки торгівлі з виробництвом:

- а) На основі вільного вибору партнерів, самостійного визначення ними об'єму купівлі-продажу товарів, їх асортименту, умов поставки.
- б) На основі централізовано-певного виробника і укладеного з ним державного контракту або замовлення.
- в) На основі централізовано-розподілених товарних ресурсів.
- г) На основі централізовано-певного виробника і постачальника товарів.

Яка форма зв'язку найефективніша при постачанні бавовняних тканин до спеціалізованого магазину з торговою площею 250 м² :

- а) Пряма.
- б) Непряма (з участю оптового посередника).

Яка форма зв'язку має переваги при постачанні товарів складного асортименту:

- а) Пряма.
- б) Непряма (з участю оптового посередника).

Що слід усвідомити під поняттям "рух" товару:

- а) Процес фізичного переміщення товарів і передачі власності на нього від виробника до споживача.
- б) Процес транспортування товарів.

в) Процес завезення товарів з складу постачальника до роздрібною торговою мережі.

Які основні складові частини процесу руху товару:

- а) Транспортування товарів різними видами транспорту і підготовка їх до продажу.
- б) Підготовка товарів до продажу і завезення їх до роздрібною торговою мережі.
- в) Транспортування товарів різними видами транспорту, проходження товарів через склади і завезення їх до роздрібною торговою мережі.

4 Виконати практичні завдання, підготуватися до їх захисту.

5. Підготувати доповідь та її презентацію.

Список рекомендованої літератури

Базова

1. Виноградська А.М. Комерційна діяльність торговельного підприємства: Навч. посіб./А.М.Виноградська.-К.:Київ. нац.торг.-екон. ун-т, 2005.-278 с.
2. Локтев Е.М. Організація і технологія торгових процесів: Конспект лекцій / Е.М.Локтев: Донецьк, ДонНУЕТ, 2009 - 203 с.
3. Чернега О.Б. Организация внутренней и внешней торговли: Учебник (с грифом МОНУ) / Чернега О.Б., Баширов И.Х., Новик Е.Б., Донецк: Юго-Восток, 2009. – 256с.
4. Мазаракі А.А. Торговельне підприємництво: стратегія, політика, конкурентоспроможність / А.А.Мазаракі , Д.М.Пшеслінський, І.В.Смолін. – Киев: КНТЕУ, 2006. – 242 с.
5. Апопій В.В.Організація торгівлі: Підручник , 3-е видання. / В.В.Опопій, І.П.Міщук. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 632 с.
6. Фролова Л.В., Шаруга Л.В., Баранцева С.М., Никитенко Е.А. Формализация планово-экономических расчетов к бизнес-плану развития предприятия. Учебное пособие / Л.В.Фролова, Л.В.Шаруга, С.М.Баранцева.– Донецк: ДонГУЭТ, 2003. – 197 с.

Допоміжна

7. Пономарьова Ю.В. Логістика: навчальний посібник./Ю.В.Пономарьова. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003.
8. Економічна енциклопедія: у 3 т./ Під редак. С.В.Мочерного.— К.: Академія, 2010. — Т. 2. — 838 с.
9. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон України "О национальной программе содействия развитию малого предпринимательства в Украине". / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 2001.

10. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон "Про захист споживчого ринку України" від 10 липня 1991 р. / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 1991.
11. Закон України «Про споживчу кооперацію» від 06.04.2000 р.
12. «Про заходи щодо удосконалення функціонування ринків для продажу продовольчих і непродовольчих товарів» від 23.05.01р. № 334/2001
13. Закон України «Про охорону праці» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
14. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.94 р. № 4004-XП
15. Закон України «Про якість і безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР
16. Закон України «Про ветеринарну медицину» від 15.11.2001 № 2775-III (2775-14)
17. Закон України «Про карантин рослин» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
18. Закон України «Про захист прав споживачів» від 25.01.1995 р. № 26/95-ВР
19. Закон України «Про використання реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.95 р.
20. № 265/95-ВР
21. Порядок здійснення торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування населення від 08.02.95 №108)
22. Правила торгівлі на ринках від 26.02.2002 р. № 57/188/84/105
23. Ветеринарно-санітарні правила для ринків від 04.06.1996 р.
24. Санітарні правила для підприємств продовольчої торгівлі від 16.04.1991 р. № 5781-91
25. Правила пожежної безпеки на ринках України від 04.12.2002 р. № 946/7234
26. Правила роботи дрібнороздрібної торговельної мережі (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 8.07.1996 р. № 369)
27. Правила продажу продовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 28.12.1994 р. № 237)
28. Правила продажу непродовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 27.05.1996 р. № 294)
29. Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 13.03.1995 р. № 37)
30. Основні правила роботи об'єктів громадського харчування споживчої кооперації України від 14.01.1993 р. № 200
31. Зразкове положення про торгово-закупівельне підприємство (ТЗП) на ринку від 29.12.92 № 215
32. Положення про лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринках від 09.03.1993 р.

33. Положення про державний ветеринарний нагляд і контроль за діяльністю суб'єктів господарювання з вибою худоби, переробки, збереження, транспортування та реалізації продукції тваринного походження від 01.09.2000 р. № 45
34. Правила побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 16.05.96 р. № 313; Про стабілізацію діяльності підприємств та організацій побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 18.09.1993 р. № 750
35. ДБН 360-92* «Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень»
36. СанПіН «Планування та забудова населених пунктів в Україні»
37. ДБН Б.2.4.-1-94 «Планування та забудова сільських поселень»

Тема 2. Форми і принципи товаропостачання

Семінар 2.1 Форми і принципи товаропостачання

Методи контролю: індивідуальне опитування

Завдання для самостійної роботи:

1 Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2 Самостійно опрацюйте питання:

1. Організаційно-правові основи управління торгівлею
2. Місцеве самоврядування і торгівля
3. Державний контроль в управлінні торгівлею
4. Основні правила роздрібної торгівлі
5. Правила особливих видів торгівлі

3 Розв'язати тестові завдання.

Як вигідніше збувати свою продукцію середньому за розмірами виробничому підприємству, споживачі якого різноманітні і розосереджені на значній території:

- а) Збут з участю оптового посередника.
- б) Прямий збут.

Хто має право запропонувати встановлення зв'язків і укладення договору поставки товарів:

- а) Оптовий покупець.
- б) Виробник.
- в) Будь-який з партнерів.
- г) Міністерство економіки України.

Хто має право (відповідно до міжурядової угоди) визначати ціни і порядок розрахунків в договорах поставки, наприклад, взуття, яке поставлятиметься виробничим підприємством Росії:

- а) На основі взаємної згоди виробника-постачальника і оптового покупця.
- б) Оптовий покупець.
- в) Виробник - постачальник.

Хто визначає майнову відповідальність сторін в договорах поставки, які укладаються між державними підприємствами - партнерами України:

- а) Державна акціонерна компанія "Укрресурси" відповідно до Положення про поставки товарів народного споживання.
- б) Виробник-Постачальник.
- в) Оптовий покупець.
- г) На основі взаємної згоди виробника-постачальника і оптового покупця.

При якій питомій вазі в загальному об'ємі реалізації положення підприємця на ринку певного товару признається (відповідно до чинного законодавства) монопольним:

- а) Більше 35 %.
- б) Більше 50 %.
- в) Більше 65 %.
- г) Більше 70 %.

4 Виконати практичні завдання, підготуватися до їх захисту.

5. Підготувати доповідь та її презентацію.

Список рекомендованої літератури

Базова

1. Виноградська А.М. Комерційна діяльність торговельного підприємства: Навч. посіб./А.М.Виноградська.-К.:Київ. нац.торг.-екон. ун-т, 2005.-278 с.
2. Локтєв Е.М. Організація і технологія торгових процесів: Конспект лекцій / Е.М.Локтєв: Донецьк, ДонНУЕТ, 2009 - 203 с.
3. Чернега О.Б. Организация внутренней и внешней торговли: Учебник (с грифом МОНУ) / Чернега О.Б., Баширов И.Х., Новик Е.Б., Донецк: Юго-Восток, 2009. – 256с.
4. Мазаракі А.А. Торговельне підприємництво: стратегія, політика, конкурентоспроможність / А.А.Мазаракі , Д.М.Пшеслінський, І.В.Смолін. – Киев: КНТЕУ, 2006. – 242 с.
5. Апопій В.В.Організація торгівлі: Підручник , 3-е видання. / В.В.Опопій, І.П.Міщук. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 632 с.
6. Фролова Л.В., Шаруга Л.В., Баранцева С.М., Никитенко Е.А. Формализация планово-экономических расчетов к бизнес-плану развития предприятия. Учебное пособие / Л.В.Фролова, Л.В.Шаруга, С.М.Баранцева.– Донецк: ДонГУЭТ, 2003. – 197 с.

Допоміжна

7. Пономарьова Ю.В. Логістика: навчальний посібник./Ю.В.Пономарьова. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003.
8. Економічна енциклопедія: у 3 т./ Під редак. С.В.Мочерного.— К.: Академія, 2010. — Т. 2. — 838 с.
9. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон України "О национальной программе содействия развитию малого предпринимательства в Украине". / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 2001.
10. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон "Про захист споживчого ринку України" від 10 липня 1991 р. / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 1991.
11. Закон України «Про споживчу кооперацію» від 06.04.2000 р.
12. «Про заходи щодо удосконалення функціонування ринків для продажу

- продовольчих і непродовольчих товарів» від 23.05.01р. № 334/2001
13. Закон України «Про охорону праці» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
 14. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.94 р. № 4004-XП
 15. Закон України «Про якість і безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР
 16. Закон України «Про ветеринарну медицину» від 15.11.2001 № 2775-III (2775-14)
 17. Закон України «Про карантин рослин» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
 18. Закон України «Про захист прав споживачів» від 25.01.1995 р. № 26/95-ВР
 19. Закон України «Про використання реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.95 р.
 20. № 265/95-ВР
 21. Порядок здійснення торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування населення від 08.02.95 №108)
 22. Правила торгівлі на ринках від 26.02.2002 р. № 57/188/84/105
 23. Ветеринарно-санітарні правила для ринків від 04.06.1996 р.
 24. Санітарні правила для підприємств продовольчої торгівлі від 16.04.1991 р. № 5781-91
 25. Правила пожежної безпеки на ринках України від 04.12.2002 р. № 946/7234
 26. Правила роботи дрібнороздрібної торговельної мережі (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 8.07.1996 р. № 369)
 27. Правила продажу продовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 28.12.1994 р. № 237)
 28. Правила продажу непродовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 27.05.1996 р. № 294)
 29. Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 13.03.1995 р. № 37)
 30. Основні правила роботи об'єктів громадського харчування споживчої кооперації України від 14.01.1993 р. № 200
 31. Зразкове положення про торгово-закупівельне підприємство (ТЗП) на ринку від 29.12.92 № 215
 32. Положення про лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринках від 09.03.1993 р.
 33. Положення про державний ветеринарний нагляд і контроль за діяльністю суб'єктів господарювання з вибою худоби, переробки, збереження, транспортування та реалізації продукції тваринного походження від 01.09.2000 р. № 45
 34. Правила побутового обслуговування населення, постанова КМУ від

16.05.96 р. № 313; Про стабілізацію діяльності підприємств та організацій побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 18.09.1993 р. № 750

35. ДБН 360-92* «Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень»
36. СанПіН «Планування та забудова населених пунктів в Україні»
37. ДБН Б.2.4.-1-94 «Планування та забудова сільських поселень»

Тема 3. Транспортно-експедиційні операції у торгівлі

Семінар 3.1 Організація операцій у торгівлі

Методи контролю: індивідуальне опитування

Завдання для самостійної роботи:

1 Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2 Самостійно опрацюйте питання:

1. Основні поняття зовнішньої торгівлі
2. Зовнішня торгівля України
3. Государственне регулювання зовнішньої торгівлі в Україні
4. Міжнародні організації, що сприяють розвитку торгівлі

3 Розв'язати тестові завдання.

Хто визначає монопольне положення підприємств на споживацькому ринку:

- а) Міністерство, державний комітет, відомство відповідної області.
- б) Антимонопольний комітет України і його територіальні управління у межах адміністративної області або автономії (район, населений пункт).
- в) Верховна Рада республіки Крим, обласних, районні і міські ради народних депутатів.
- г) Рада Міністрів республіки Крим, обласні, Київська і Севастопольська міські ради народних депутатів.

Що собою представляє ф'ючерсну угоду:

- а) Вид угоди на біржі, передумовою якої є передача акцій або товару з оплатою грошової суми через певний термін після закінчення угоди за ціною, визначеною контрактом.
- б) Угода про товарообмінну операцію, здійснювану на збалансованій за вартістю (ціні) основі з взаємною передачею права власності на товар без платежу грошима.

Які підприємства мають право керуватися Положенням про поставки товарів народного споживання:

- а) Державні підприємства.
- б) Державні підприємства і підприємства споживацької кооперації.
- в) Державні, приватні і підприємства з іноземними інвестиціями.
- г) Державні, кооперативні і підприємства іншої форми власності, якщо вони посилалися на норми Положення в договорі поставки.

Відповідно до яких документів повинна здійснюватися поставка непродовольчих товарів:

- а) Відповідно до договору поставки товарів.
- б) За договором контракції.
- в) По письмовій вказівці керівника виробничого підприємства на основі домовленості з керівником торгового підприємства.

Які товари не можуть бути реалізовані виробниками самостійно:

- а) Всі нові товари.
- б) Товари, які вироблені по державному контракту.
- в) Товари, які вироблені для продажу на експорт до країн СНД.
- г) Товари, які вироблені для продажу на експорт у країни Західної Європи.

4 Виконати практичні завдання, підготуватися до їх захисту.

5. Підготувати доповідь та її презентацію.

Список рекомендованої літератури

Базова

1. Виноградська А.М. Комерційна діяльність торговельного підприємства: Навч. посіб./А.М.Виноградська.-К.:Київ. нац.торг.-екон. ун-т, 2005.-278 с.
2. Локтєв Е.М. Організація і технологія торгових процесів: Конспект лекцій / Е.М.Локтєв: Донецьк, ДонНУЕТ, 2009 - 203 с.
3. Чернега О.Б. Организация внутренней и внешней торговли: Учебник (с грифом МОНУ) / Чернега О.Б., Баширов И.Х., Новик Е.Б., Донецк: Юго-Восток, 2009. – 256с.
4. Мазаракі А.А. Торговельне підприємництво: стратегія, політика, конкурентоспроможність / А.А.Мазаракі , Д.М.Пшеслінський, І.В.Смолін. – Киев: КНТЕУ, 2006. — 242 с.
5. Апопій В.В.Організація торгівлі: Підручник , 3-е видання. / В.В.Опопій, І.П.Мішук. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 632 с.
6. Фролова Л.В., Шаруга Л.В., Баранцева С.М., Никитенко Е.А. Формализация планово-экономических расчетов к бизнес-плану развития предприятия. Учебное пособие / Л.В.Фролова, Л.В.Шаруга, С.М.Баранцева.– Донецк: ДонГУЭТ, 2003. – 197 с.

Допоміжна

7. Пономарьова Ю.В. Логістика: навчальний посібник./Ю.В.Пономарьова. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003.
8. Економічна енциклопедія: у 3 т./ Під редак. С.В.Мочерного.— К.: Академія, 2010. — Т. 2. — 838 с.
9. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон України "О национальной программе содействия развитию малого предпринимательства в Украине". / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 2001.
10. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон "Про захист споживчого ринку України" від 10 липня 1991 р. / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 1991.
11. Закон України «Про споживчу кооперацію» від 06.04.2000 р.

12. «Про заходи щодо удосконалення функціонування ринків для продажу продовольчих і непродовольчих товарів» від 23.05.01р. № 334/2001
13. Закон України «Про охорону праці» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
14. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.94 р. № 4004-XII
15. Закон України «Про якість і безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР
16. Закон України «Про ветеринарну медицину» від 15.11.2001 № 2775-III (2775-14)
17. Закон України «Про карантин рослин» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
18. Закон України «Про захист прав споживачів» від 25.01.1995 р. № 26/95-ВР
19. Закон України «Про використання реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.95 р.
20. № 265/95-ВР
21. Порядок здійснення торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування населення від 08.02.95 №108)
22. Правила торгівлі на ринках від 26.02.2002 р. № 57/188/84/105
23. Ветеринарно-санітарні правила для ринків від 04.06.1996 р.
24. Санітарні правила для підприємств продовольчої торгівлі від 16.04.1991 р. № 5781-91
25. Правила пожежної безпеки на ринках України від 04.12.2002 р. № 946/7234
26. Правила роботи дрібнороздрібної торговельної мережі (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 8.07.1996 р. № 369)
27. Правила продажу продовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 28.12.1994 р. № 237)
28. Правила продажу непродовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 27.05.1996 р. № 294)
29. Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 13.03.1995 р. № 37)
30. Основні правила роботи об'єктів громадського харчування споживчої кооперації України від 14.01.1993 р. № 200
31. Зразкове положення про торгово-закупівельне підприємство (ТЗП) на ринку від 29.12.92 № 215
32. Положення про лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринках від 09.03.1993 р.
33. Положення про державний ветеринарний нагляд і контроль за діяльністю суб'єктів господарювання з вибою худоби, переробки, збереження, транспортування та реалізації продукції тваринного походження від 01.09.2000 р. № 45

34. Правила побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 16.05.96 р. № 313; Про стабілізацію діяльності підприємств та організацій побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 18.09.1993 р. № 750
35. ДБН 360-92* «Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень»
36. СанПіН «Планування та забудова населених пунктів в Україні»
37. ДБН Б.2.4.-1-94 «Планування та забудова сільських поселень»

Семінар 3.2 Транспортно-експедиційні операції у торгівлі

Методи контролю: індивідуальне опитування

Завдання для самостійної роботи:

1 Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2 Самостійно опрацюйте питання:

1. Класифікація зовнішньоторговельних операцій
2. Методи здійснення зовнішньоторговельних операцій
3. зовнішньоторговельні посередники
4. Міжнародне регулювання торговельної діяльності
5. Контракт (договір) купівлі-продажу

3 Розв'язати тестові завдання.

Через відсутність яких з перерахованих умов договір поставки вважається неукладеним:

- а) Термін поставки товарів, їх ціна.
- б) Не був вказаний вид транспорту, яким доставлятиметься товар.
- в) Порядок і терміни повернення тари.
- г) Термін прийому товарів за кількістю.

За яких умов допускає односторонню відмову від виконання договору поставки:

- а) При постачанні товарів в тарі, яка має відхилення від стандартів, але забезпечує збереження товару.
- б) За умов доставки товарів іншим, чим передбачений договором, транспортом.
- в) При систематичному порушенні партнером умов договору.
- г) При постачанні товарів без маркіровки.

Яка основна мета проведення оптових ярмарків:

- а) Встановлення і документальне оформлення господарських зв'язків щодо оптової закупівлі-продажу товарів.
- б) Більш глибоке вивчення споживацького попиту на товари.
- в) Демонстрація нових товарів.

- г) Встановлення господарських зв'язків між державними підприємствами.

На який термін доцільно укласти договори поставки технічно складних товарів:

- а) На будь-який термін.
- б) На 1 місяць.
- в) На 1 квартал.
- г) Не менше ніж на один рік.

Що слідє розуміти під поняттям "товаропостачання роздрібною торговою мережі":

- а) Процес завезення товарів до роздрібною торговою мережі.
- б) Процес переміщення товарів від виробника до споживача.
- в) Процес транспортування товарів.
- г) Процес закупівлі і доведення товарів від виробників або іншого постачальника до роздрібною торговою мережі, яка складається з сукупності комерційних і технологічних операцій, здійснюваних учасниками господарських зв'язків.

4 Виконати практичні завдання, підготуватися до їх захисту.

5. Підготувати доповідь та її презентацію.

Список рекомендованої літератури

Базова

1. Виноградська А.М. Комерційна діяльність торговельного підприємства: Навч. посіб./А.М.Виноградська.-К.:Київ. нац.торг.-екон. ун-т, 2005.-278 с.
2. Локтєв Е.М. Організація і технологія торгових процесів: Конспект лекцій / Е.М.Локтєв: Донецьк, ДонНУЕТ, 2009 - 203 с.
3. Чернега О.Б. Организация внутренней и внешней торговли: Учебник (с грифом МОНУ) / Чернега О.Б., Баширов И.Х., Новик Е.Б., Донецк: Юго-Восток, 2009. – 256с.
4. Мазаракі А.А. Торговельне підприємництво: стратегія, політика, конкурентоспроможність / А.А.Мазаракі , Д.М.Пшеслінський, І.В.Смолін. – Киев: КНТЕУ, 2006. — 242 с.
5. Апопій В.В.Організація торгівлі: Підручник , 3-е видання. / В.В.Опопій, І.П.Міщук. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 632 с.
6. Фролова Л.В., Шаруга Л.В., Баранцева С.М., Никитенко Е.А. Формализация планово-экономических расчетов к бизнес-плану развития предприятия. Учебное пособие / Л.В.Фролова, Л.В.Шаруга, С.М.Баранцева.– Донецк: ДонГУЭТ, 2003. – 197 с.

Допоміжна

7. Пономарьова Ю.В. Логістика: навчальний посібник./Ю.В.Пономарьова. – Київ: Центр навчальної літератури,

- 2003.
8. Економічна енциклопедія: у 3 т./ Під редак. С.В.Мочерного.— К.: Академія, 2010. — Т. 2. — 838 с.
 9. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон України "О национальной программе содействия развитию малого предпринимательства в Украине". / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 2001.
 10. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон "Про захист споживчого ринку України" від 10 липня 1991 р. / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 1991.
 11. Закон України «Про споживчу кооперацію» від 06.04.2000 р.
 12. «Про заходи щодо удосконалення функціонування ринків для продажу продовольчих і непродовольчих товарів» від 23.05.01р. № 334/2001
 13. Закон України «Про охорону праці» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
 14. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.94 р. № 4004-ХП
 15. Закон України «Про якість і безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР
 16. Закон України «Про ветеринарну медицину» від 15.11.2001 № 2775-III (2775-14)
 17. Закон України «Про карантин рослин» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
 18. Закон України «Про захист прав споживачів» від 25.01.1995 р. № 26/95-ВР
 19. Закон України «Про використання реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.95 р.
 20. № 265/95-ВР
 21. Порядок здійснення торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування населення від 08.02.95 №108)
 22. Правила торгівлі на ринках від 26.02.2002 р. № 57/188/84/105
 23. Ветеринарно-санітарні правила для ринків від 04.06.1996 р.
 24. Санітарні правила для підприємств продовольчої торгівлі від 16.04.1991 р. № 5781-91
 25. Правила пожежної безпеки на ринках України від 04.12.2002 р. № 946/7234
 26. Правила роботи дрібнороздрібної торговельної мережі (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 8.07.1996 р. № 369)
 27. Правила продажу продовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 28.12.1994 р. № 237)
 28. Правила продажу непродовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 27.05.1996 р. № 294)
 29. Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами (Указ

- Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 13.03.1995 р. № 37)
30. Основні правила роботи об'єктів громадського харчування споживчої кооперації України від 14.01.1993 р. № 200
 31. Зразкове положення про торгово-закупівельне підприємство (ТЗП) на ринку від 29.12.92 № 215
 32. Положення про лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринках від 09.03.1993 р.
 33. Положення про державний ветеринарний нагляд і контроль за діяльністю суб'єктів господарювання з вибою худоби, переробки, збереження, транспортування та реалізації продукції тваринного походження від 01.09.2000 р. № 45
 34. Правила побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 16.05.96 р. № 313; Про стабілізацію діяльності підприємств та організацій побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 18.09.1993 р. № 750
 35. ДБН 360-92* «Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень»
 36. СанПіН «Планування та забудова населених пунктів в Україні»
 37. ДБН Б.2.4.-1-94 «Планування та забудова сільських поселень»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ПОНЯТТЯ, СКЛАД І СТРУКТУРА СУБ'ЄКТІВ СИСТЕМИ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ

Тема 4. Суть і завдання оптової торгівлі — основного складового елемента оптового ринку

Семінар 4.1 Призначення, функції і класифікація товарних складів оптової торгівлі

Методи контролю: індивідуальне опитування

Завдання для самостійної роботи:

1 Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2 Самостійно опрацюйте питання:

1. Роль і функції оптової торгівлі в системі господарських відносин
2. Основні форми оптової торгівлі
3. Типи і види оптових підприємств та їх роль в процесі руху товару

3 Розв'язати тестові завдання.

Де найбільш доцільно фасувати цукор (для його продажу в магазинах самообслуговування), виробництво якого знаходиться на значній відстані від споживачів:

- а) На складах оптових торгових підприємств, які розміщені в районах споживання цукру.
- б) На цукровому заводі.
- в) В магазинах.

Де найефективніше фасування багатьох видів продовольчих товарів:

- а) На складах оптової торгівлі.
- б) На складах роздрібною торгівлі.
- в) В магазинах.
- г) На виробничих підприємствах.

Як може впливати чинник розміщення промислового виробництва на звенність товародвиження: При його отдаленні від оптового покупця звенність:

- а) Зменшиться.
- б) Збільшиться.
- в) Цей чинник не впливає.

Визначити поняття товарного запасу торговельного підприємства:

- а) Товарний запас-це асортимент готової продукції в експедиціях та складах підприємств –виробників.
- б) Товарний запас-це маса товарів, яка пропонується для продажу товарними біржами.

- в) Товарний запас-це сукупність груп товарів на складах оптового підприємства та інших посередників збуту.
- г) Товарний запас - маса товарів, призначена для подальшого продажу оптовим покупцям (підприємствам оптової торгівлі), чи кінцевим споживачам(підприємствам роздрібною торгівлі).

Визначити показники класифікації товарних запасів за їх призначенням:

- а) У промисловості та у посередників.
- б) Поточного збереження.
- в) Сезонного збереження

4 Виконати практичні завдання, підготуватися до їх захисту.

5. Підготувати доповідь та її презентацію.

Список рекомендованої літератури

Базова

1. Виноградська А.М. Комерційна діяльність торговельного підприємства: Навч. посіб./А.М.Виноградська.-К.:Київ. нац.торг.-екон. ун-т, 2005.-278 с.
2. Локтєв Е.М. Організація і технологія торгових процесів: Конспект лекцій / Е.М.Локтєв: Донецьк, ДонНУЕТ, 2009 - 203 с.
3. Чернега О.Б. Организация внутренней и внешней торговли: Учебник (с грифом МОНУ) / Чернега О.Б., Баширов И.Х., Новик Е.Б., Донецк: Юго-Восток, 2009. – 256с
4. Мазаракі А.А. Торговельне підприємництво: стратегія, політика, конкурентоспроможність / А.А.Мазаракі , Д.М.Пшеслінський, І.В.Смолін. – Киев: КНТЕУ, 2006. — 242 с.
5. Апопій В.В.Організація торгівлі: Підручник , 3-е видання. / В.В.Опопій, І.П.Міщук. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 632 с.
6. Фролова Л.В., Шаруга Л.В., Баранцева С.М., Никитенко Е.А. Формализация планово-экономических расчетов к бизнес-плану развития предприятия. Учебное пособие / Л.В.Фролова, Л.В.Шаруга, С.М.Баранцева.– Донецк: ДонГУЭТ, 2003. – 197 с.

Допоміжна

7. Пономарьова Ю.В. Логістика: навчальний посібник./Ю.В.Пономарьова. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003.
8. Економічна енциклопедія: у 3 т./ Під редак. С.В.Мочерного.— К.: Академія, 2010. — Т. 2. — 838 с.
9. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон України "О национальной программе содействия развитию малого предпринимательства в Украине". / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 2001.

10. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон "Про захист споживчого ринку України" від 10 липня 1991 р. / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 1991.
11. Закон України «Про споживчу кооперацію» від 06.04.2000 р.
12. «Про заходи щодо удосконалення функціонування ринків для продажу продовольчих і непродовольчих товарів» від 23.05.01р. № 334/2001
13. Закон України «Про охорону праці» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
14. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.94 р. № 4004-ХП
15. Закон України «Про якість і безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР
16. Закон України «Про ветеринарну медицину» від 15.11.2001 № 2775-III (2775-14)
17. Закон України «Про карантин рослин» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
18. Закон України «Про захист прав споживачів» від 25.01.1995 р. № 26/95-ВР
19. Закон України «Про використання реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.95 р.
20. № 265/95-ВР
21. Порядок здійснення торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування населення від 08.02.95 №108)
22. Правила торгівлі на ринках від 26.02.2002 р. № 57/188/84/105
23. Ветеринарно-санітарні правила для ринків від 04.06.1996 р.
24. Санітарні правила для підприємств продовольчої торгівлі від 16.04.1991 р. № 5781-91
25. Правила пожежної безпеки на ринках України від 04.12.2002 р. № 946/7234
26. Правила роботи дрібнороздрібної торговельної мережі (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 8.07.1996 р. № 369)
27. Правила продажу продовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 28.12.1994 р. № 237)
28. Правила продажу непродовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 27.05.1996 р. № 294)
29. Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 13.03.1995 р. № 37)
30. Основні правила роботи об'єктів громадського харчування споживчої кооперації України від 14.01.1993 р. № 200
31. Зразкове положення про торгово-закупівельне підприємство (ТЗП) на ринку від 29.12.92 № 215
32. Положення про лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринках від 09.03.1993 р.

33. Положення про державний ветеринарний нагляд і контроль за діяльністю суб'єктів господарювання з вибою худоби, переробки, збереження, транспортування та реалізації продукції тваринного походження від 01.09.2000 р. № 45
34. Правила побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 16.05.96 р. № 313; Про стабілізацію діяльності підприємств та організацій побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 18.09.1993 р. № 750
35. ДБН 360-92* «Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень»
36. СанПіН «Планування та забудова населених пунктів в Україні»
37. ДБН Б.2.4.-1-94 «Планування та забудова сільських поселень»

Тема 5. Організація оптових закупівель товарів та їх документальне оформлення

Семінар 5.1 Товарні запаси торговельного підприємства, їхнє призначення та класифікація

Методи контролю: індивідуальне опитування

Завдання для самостійної роботи:

1 Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2 Самостійно опрацюйте питання:

1. Комерційна робота з оптових закупівель і продажів
2. Формування асортименту товарів і управління товарними запасами на підприємствах оптової торгівки

3 Розв'язати тестові завдання.

Укажіть основні фактори, які обумовлюють необхідність створення товарних запасів:

- а) Невідповідність між вузьким виробничим і торговельним асортиментом товарів, що вимагає їх підсортування, упакування й доробки.
- б) Нерівномірність у територіальному розміщенні виробництв більшості груп непродовольчих товарів та відстань між постачальником і роздрібними торговельними підприємствами.
- в) Невідповідність ритму споживання окремих груп товарів та сезонні коливання у виробництві окремих груп товарів то інші.
- г) Всі відповіді разом взяті.

За який термін слід здійснити прийом імпортованих товарів за якістю:

- а) За терміном, який був визначений партнерами в контракті.
- б) За терміном, який був визначений міжнародними правилами "Інкотермс".
- в) В перебігу терміну, який определенн Конвенцією ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів.

За який термін необхідно здійснити внутрішньотарний прийом імпортованих товарів по кількості:

- а) Не пізніше ніж за 10 днів.
- б) Не пізніше ніж за 30 днів.
- в) Не пізніше ніж за 60 днів.
- г) В перебігу терміну, який определенн партнерами в контракті.

Яка оферта більш прийнятна для постачальника товарів:

- а) Вільна.
- б) Тверда.

Постачальник, який прислав на адресу декількох покупців вільну ofertу, акцептував контроферту найвигіднішого покупця. Інші покупці пред'явили йому претензію. Чи мали вони на це право:

- а) Ні.
- б) Так.

4 Виконати практичні завдання, підготуватися до їх захисту.

5. Підготувати доповідь та її презентацію.

Список рекомендованої літератури

Базова

1. Виноградська А.М. Комерційна діяльність торговельного підприємства: Навч. посіб./А.М.Виноградська.-К.:Київ. нац.торг.-екон. ун-т, 2005.-278 с.
2. Локтев Е.М. Організація і технологія торгових процесів: Конспект лекцій / Е.М.Локтев: Донецьк, ДонНУЕТ, 2009 - 203 с.
3. Чернега О.Б. Организация внутренней и внешней торговли: Учебник (с грифом МОНУ) / Чернега О.Б., Баширов И.Х., Новик Е.Б., Донецк: Юго-Восток, 2009. – 256с
4. Мазаракі А.А. Торговельне підприємництво: стратегія, політика, конкурентоспроможність / А.А.Мазаракі , Д.М.Пшеслінський, І.В.Смолін. – Киев: КНТЕУ, 2006. — 242 с.
5. Апопій В.В.Організація торгівлі: Підручник , 3-е видання. / В.В.Опопій, І.П.Мішук. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 632 с.
6. Фролова Л.В., Шаруга Л.В., Баранцева С.М., Никитенко Е.А. Формализация планово-экономических расчетов к бизнес-плану развития предприятия. Учебное пособие / Л.В.Фролова, Л.В.Шаруга, С.М.Баранцева.– Донецк: ДонГУЭТ, 2003. – 197 с.

Допоміжна

7. Пономарьова Ю.В. Логістика: навчальний посібник./Ю.В.Пономарьова. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003.
8. Економічна енциклопедія: у 3 т./ Під редак. С.В.Мочерного.— К.: Академія, 2010. — Т. 2. — 838 с.
9. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон України "О национальной программе содействия развитию малого предпринимательства в Украине". / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 2001.
10. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон "Про захист споживчого ринку України" від 10 липня 1991 р. / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 1991.
11. Закон України «Про споживчу кооперацію» від 06.04.2000 р.

12. «Про заходи щодо удосконалення функціонування ринків для продажу продовольчих і непродовольчих товарів» від 23.05.01р. № 334/2001
13. Закон України «Про охорону праці» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
14. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.94 р. № 4004-ХП
15. Закон України «Про якість і безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР
16. Закон України «Про ветеринарну медицину» від 15.11.2001 № 2775-III (2775-14)
17. Закон України «Про карантин рослин» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
18. Закон України «Про захист прав споживачів» від 25.01.1995 р. № 26/95-ВР
19. Закон України «Про використання реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.95 р.
20. № 265/95-ВР
21. Порядок здійснення торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування населення від 08.02.95 №108)
22. Правила торгівлі на ринках від 26.02.2002 р. № 57/188/84/105
23. Ветеринарно-санітарні правила для ринків від 04.06.1996 р.
24. Санітарні правила для підприємств продовольчої торгівлі від 16.04.1991 р. № 5781-91
25. Правила пожежної безпеки на ринках України від 04.12.2002 р. № 946/7234
26. Правила роботи дрібнороздрібної торговельної мережі (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 8.07.1996 р. № 369)
27. Правила продажу продовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 28.12.1994 р. № 237)
28. Правила продажу непродовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 27.05.1996 р. № 294)
29. Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 13.03.1995 р. № 37)
30. Основні правила роботи об'єктів громадського харчування споживчої кооперації України від 14.01.1993 р. № 200
31. Зразкове положення про торгово-закупівельне підприємство (ТЗП) на ринку від 29.12.92 № 215
32. Положення про лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринках від 09.03.1993 р.
33. Положення про державний ветеринарний нагляд і контроль за діяльністю суб'єктів господарювання з вибою худоби, переробки, збереження, транспортування та реалізації продукції тваринного походження від 01.09.2000 р. № 45

34. Правила побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 16.05.96 р. № 313; Про стабілізацію діяльності підприємств та організацій побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 18.09.1993 р. № 750
35. ДБН 360-92* «Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень»
36. СанПіН «Планування та забудова населених пунктів в Україні»
37. ДБН Б.2.4.-1-94 «Планування та забудова сільських поселень»

Тема 6. Зміст, принципи організації торгово-технологічного процесу (ТТП) складу та фактори, які впливають на його побудову

Семінар 6.1 Зміст, принципи організації торгово-технологічного процесу складу

Методи контролю: індивідуальне опитування

Завдання для самостійної роботи:

1 Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2 Самостійно опрацюйте питання:

1. Призначення і функції складів, їх класифікація
2. Технологічні і загальнотехнічні вимоги до уст-ройству складів
3. Види складських приміщень і їх пласіровка
4. Устаткування для зберігання товарів
5. Підйомно-транспортне обладнання
6. Ваговимірвальне і фасувальне обладнання

3 Розв'язати тестові завдання.

За який термін відповідно до діючих нормативно-правових документів необхідно провести приймання по качеству непродовольчих товарів, які поступили від постачальника іншого регіону:

- а) Не більш пізній ніж за 10 днів.
- б) Не більш пізній ніж за 20 днів.
- в) Не більш пізній ніж за 30 днів.
- г) В перебігу терміну, який визначений партнерами в договорі поставки.

Постачальник відмовив покупцю в задоволенні претензії покупця за недолік кондитерських наборів унаслідок порушення терміну їх прийому. В який термін відповідно до діючих нормативно-правових документів необхідно провести внутрішнь-тарний прийом товарів по кількості:

- а) Не пізніше ніж за 3 дні.
- б) Не пізніше ніж за 7 днів.
- в) не пізніше ніж за 10 днів.
- г) В перебігу терміну, який определенн партнерами в договорі поставки.

Місцевий постачальник відхиливав претензію покупця за недолік галантерейних товарів унаслідок порушення терміну їх прийомки. В який термін відповідно до діючих нормативно-правових документів необхідно провести внутрішньотарний прийом товарів по кількості:

- а) Не пізніше ніж за 3 дні.
- б) Не пізніше ніж за 10 днів.
- в) Не пізній ніж за 20 днів.
- г) В перебігу терміну, який определенн партнерами в договорі поставки

Яка оферту більш прийнятна для підприємства - покупця:

- а) Вільна.
- б) Тверда.

Яким методом найбільш точно можна визначити найкоротші шляхи доставки товарів, виробництво яких розосереджений на багатьох підприємствах і значно віддалених від оптового покупця:

- а) Графоаналітичним.
- б) Лінійного програмування
- в) Порівняння відмінностей відстаней між підприємством оптового покупця і різними постачальниками.
- г) Порівняння відмінностей вартості перевезень товарів від різних постачальників.

4 Виконати практичні завдання, підготуватися до їх захисту.

5. Підготувати доповідь та її презентацію.

Список рекомендованої літератури

Базова

1. Виноградська А.М. Комерційна діяльність торговельного підприємства: Навч. посіб./А.М.Виноградська.-К.:Київ. нац.торг.-екон. ун-т, 2005.-278 с.
2. Локтєв Е.М. Організація і технологія торгових процесів: Конспект лекцій / Е.М.Локтєв: Донецьк, ДонНУЕТ, 2009 - 203 с.
3. Чернега О.Б. Организация внутренней и внешней торговли: Учебник (с грифом МОНУ) / Чернега О.Б., Баширов И.Х., Новик Е.Б., Донецк: Юго-Восток, 2009. – 256сМазаракі А.А. Торговельне підприємництво: стратегія, політика, конкурентоспроможність / А.А.Мазаракі , Д.М.Пшеслінський, І.В.Смолін. – Киев: КНТЕУ, 2006. – 242 с.
4. Апопій В.В.Організація торгівлі: Підручник , 3-е видання. / В.В.Опопій, І.П.Міщук. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 632 с.
5. Фролова Л.В., Шаруга Л.В., Баранцева С.М., Никитенко Е.А. Формализация планово-экономических расчетов к бизнес-плану развития предприятия. Учебное пособие / Л.В.Фролова, Л.В.Шаруга, С.М.Баранцева.– Донецк: ДонГУЭТ, 2003. – 197 с.

Допоміжна

6. Пономарьова Ю.В. Логістика: навчальний посібник./Ю.В.Пономарьова. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003.
7. Економічна енциклопедія: у 3 т./ Під редак. С.В.Мочерного.— К.: Академія, 2010. — Т. 2. — 838 с.
8. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон України "О национальной программе содействия развитию малого предпринимательства в Украине". / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б.

- в.], 2001.
9. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон "Про захист споживчого ринку України" від 10 липня 1991 р. / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 1991.
 10. Закон України «Про споживчу кооперацію» від 06.04.2000 р.
 11. «Про заходи щодо удосконалення функціонування ринків для продажу продовольчих і непродовольчих товарів» від 23.05.01р. № 334/2001
 12. Закон України «Про охорону праці» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
 13. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.94 р. № 4004-XII
 14. Закон України «Про якість і безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР
 15. Закон України «Про ветеринарну медицину» від 15.11.2001 № 2775-III (2775-14)
 16. Закон України «Про карантин рослин» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
 17. Закон України «Про захист прав споживачів» від 25.01.1995 р. № 26/95-ВР
 18. Закон України «Про використання реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.95 р.
 19. № 265/95-ВР
 20. Порядок здійснення торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування населення від 08.02.95 №108)
 21. Правила торгівлі на ринках від 26.02.2002 р. № 57/188/84/105
 22. Ветеринарно-санітарні правила для ринків від 04.06.1996 р.
 23. Санітарні правила для підприємств продовольчої торгівлі від 16.04.1991 р. № 5781-91
 24. Правила пожежної безпеки на ринках України від 04.12.2002 р. № 946/7234
 25. Правила роботи дрібнороздрібної торговельної мережі (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 8.07.1996 р. № 369)
 26. Правила продажу продовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 28.12.1994 р. № 237)
 27. Правила продажу непродовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 27.05.1996 р. № 294)
 28. Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 13.03.1995 р. № 37)
 29. Основні правила роботи об'єктів громадського харчування споживчої кооперації України від 14.01.1993 р. № 200
 30. Зразкове положення про торгово-закупівельне підприємство (ТЗП) на ринку від 29.12.92 № 215
 31. Положення про лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на

ринках від 09.03.1993 р.

32. Положення про державний ветеринарний нагляд і контроль за діяльністю суб'єктів господарювання з вибою худоби, переробки, збереження, транспортування та реалізації продукції тваринного походження від 01.09.2000 р. № 45
33. Правила побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 16.05.96 р. № 313; Про стабілізацію діяльності підприємств та організацій побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 18.09.1993 р. № 750
34. ДБН 360-92* «Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень»
35. СанПіН «Планування та забудова населених пунктів в Україні»
36. ДБН Б.2.4.-1-94 «Планування та забудова сільських поселень»

Семінар 6.2 Фактори, які впливають на побудову торгово-технологічного процесу складу

Методи контролю: індивідуальне опитування

Завдання для самостійної роботи:

1 Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2 Самостійно опрацюйте питання:

1. Складської технологічний процес і принципи його організації
2. Організація і технологія операцій з надходження і приймання товарів
3. Технологія розміщення, укладки та зберігання товарів
4. Організація і технологія відпуску товарів зі складу
5. Визначення техніко-економічних показників роботи складу

3 Розв'язати тестові завдання.

По яких товарах буде велика звенність рухи товару:

- а) Складного асортименту.
- б) Простого асортименту.

За якою формулою можна визначити інтервал завезення товарів простого асортименту і товарів, які мають тривалий термін реалізації:

- а) $I = 2 \text{ До}(Зс - Зн)$
- б) $I = 2 (Зс - Зн)$

де I - інтервал завезення товарів;

K - коефіцієнт комплектності;

$Зс$; $Зн$ - відповідно середній і незменшуваний запас товарів.

Яка з форм оптового продажу товарів найбільше сприяє ефективному перетворенню виробничого асортименту в торговий:

- а) Через оптове підприємство із застосуванням складської форми товароруху.
- б) Через оптове підприємство із застосуванням транзитної форми товароруху.
- в) З промислового підприємства і доставкою до складу магазину.
- г) Через торгового агента з транзитною формою товароруху.

В якій відповіді найбільш вірно були названі методи роздрібного продажу товарів (відповідно до діючої класифікації):

- а) Самообслуговування; по каталогах; за замовленням покупців; через прилавок; через автомати.
- б) Індивідуальне обслуговування покупців; самообслуговування; з відкритою викладкою; по зразках товарів; по попередньому замовленню покупців; через автомати.
- в) З індивідуальним обслуговуванням покупців, у тому числі з відкритою викладкою товарів; самообслуговування; по зразках товарів; за замовленням покупців.

Де більш ефективна організація продажу товарів за замовленням покупців:

- а) В магазині замовлень.
- б) В універсамі.
- в) Через мережу Інтернет.

4 Виконати практичні завдання, підготуватися до їх захисту.

5. Підготувати доповідь та її презентацію.

Список рекомендованої літератури

Базова

1. Виноградська А.М. Комерційна діяльність торговельного підприємства: Навч. посіб./А.М.Виноградська.-К.:Київ. нац.торг.-екон. ун-т, 2005.-278 с.
2. Локтєв Е.М. Організація і технологія торгових процесів: Конспект лекцій / Е.М.Локтєв: Донецьк, ДонНУЕТ, 2009 - 203 с.
3. Чернега О.Б. Организация внутренней и внешней торговли: Учебник (с грифом МОНУ) / Чернега О.Б., Баширов И.Х., Новик Е.Б., Донецк: Юго-Восток, 2009. – 256с
4. Мазаракі А.А. Торговельне підприємництво: стратегія, політика, конкурентоспроможність / А.А.Мазаракі , Д.М.Пшеслінський, І.В.Смолін. – Киев: КНТЕУ, 2006. – 242 с.
5. Апопій В.В.Організація торгівлі: Підручник , 3-е видання. / В.В.Опопій, І.П.Міщук. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 632 с.
6. Фролова Л.В., Шаруга Л.В., Баранцева С.М., Никитенко Е.А. Формализация планово-экономических расчетов к бизнес-плану развития предприятия. Учебное пособие / Л.В.Фролова, Л.В.Шаруга, С.М.Баранцева.– Донецк: ДонГУЭТ, 2003. – 197 с.

Допоміжна

7. Пономарьова Ю.В. Логістика: навчальний посібник./Ю.В.Пономарьова. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003.
8. Економічна енциклопедія: у 3 т./ Під редак. С.В.Мочерного.— К.: Академія, 2010. — Т. 2. — 838 с.
9. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон України "О национальной программе содействия развитию малого предпринимательства в Украине". / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 2001.
10. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон "Про захист споживчого ринку України" від 10 липня 1991 р. / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 1991.
11. Закон України «Про споживчу кооперацію» від 06.04.2000 р.
12. «Про заходи щодо удосконалення функціонування ринків для продажу продовольчих і непродовольчих товарів» від 23.05.01р. № 334/2001
13. Закон України «Про охорону праці» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
14. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.94 р. № 4004-ХП
15. Закон України «Про якість і безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР
16. Закон України «Про ветеринарну медицину» від 15.11.2001 № 2775-III (2775-14)
17. Закон України «Про карантин рослин» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
18. Закон України «Про захист прав споживачів» від 25.01.1995 р. № 26/95-ВР
19. Закон України «Про використання реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.95 р.
20. № 265/95-ВР
21. Порядок здійснення торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування населення від 08.02.95 №108)
22. Правила торгівлі на ринках від 26.02.2002 р. № 57/188/84/105
23. Ветеринарно-санітарні правила для ринків від 04.06.1996 р.
24. Санітарні правила для підприємств продовольчої торгівлі від 16.04.1991 р. № 5781-91
25. Правила пожежної безпеки на ринках України від 04.12.2002 р. № 946/7234
26. Правила роботи дрібнороздрібної торговельної мережі (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 8.07.1996 р. № 369)
27. Правила продажу продовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 28.12.1994 р. № 237)
28. Правила продажу непродовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 27.05.1996 р. № 294)
29. Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами (Указ

- Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 13.03.1995 р. № 37)
30. Основні правила роботи об'єктів громадського харчування споживчої кооперації України від 14.01.1993 р. № 200
 31. Зразкове положення про торгово-закупівельне підприємство (ТЗП) на ринку від 29.12.92 № 215
 32. Положення про лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринках від 09.03.1993 р.
 33. Положення про державний ветеринарний нагляд і контроль за діяльністю суб'єктів господарювання з вибою худоби, переробки, збереження, транспортування та реалізації продукції тваринного походження від 01.09.2000 р. № 45
 34. Правила побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 16.05.96 р. № 313; Про стабілізацію діяльності підприємств та організацій побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 18.09.1993 р. № 750
 35. ДБН 360-92* «Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень»
 36. СанПіН «Планування та забудова населених пунктів в Україні»
 37. ДБН Б.2.4.-1-94 «Планування та забудова сільських поселень»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ТОРГОВЕЛЬНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НА РИНКУ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ

Тема 7. Організація роздрібно́ї мережі

Семінар 7.1 Організація роздрібно́ї мережі

Методи контролю: індивідуальне опитування

Завдання для самостійної роботи:

1 Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2 Самостійно опрацюйте питання:

1. Класифікація та функції роздрібних торгових підприємств
2. Спеціалізація і типізація роздрібних торгових підприємств
3. Маркетингові рішення в роздрібній торгівлі

3 Розв'язати тестові завдання.

Який метод роздрібно́го продажу товарів переважає в магазинах високорозвинутих країн:

- а) Індивідуальне обслуговування покупців.
- б) Самообслуговування.
- в) За замовленням покупців.
- г) З відкритою викладкою товарів.

На основі що методу роздрібно́го продажу товарів здійснюється поси́лочна торгівля:

- а) Самообслуговування.
- б) Індивідуального обслуговування покупців.
- в) За замовленням покупців.
- г) По каталогах.

Що з варіантів відповідей визначає поняття "засновницька площа":

- а) Це частина торгової площі, зайнятої горами і реєстраторами розрахункових операцій.
- б) Це частина площі торгового залу, зайнятої устаткуванням, на якому був висловлений товар, реєстраторами розрахункових операцій, столами і іншим допоміжним устаткуванням, яке застосовується в процесі продажу товарів.
- в) Це частина торгової площі, зайнятої горами, контейнерами, реєстраторами розрахункових операцій, а також декоративних, рекламним і регулюючим потік покупців устаткуванням.
- г) Це частина загальної площі, зайнятої всім торгово-технологічним устаткуванням, яке є в магазині.

Що з варіантів відповідей визначає поняття "демонстраційна площа":

- а) Це площа викладу товарів, який складається з площі всіх площин оснащення, яке використовується для показу товарів в торговому залі.
- б) Це частина торгової площі, зайнятої декоративним і рекламним устаткуванням.
- в) Це площа оснащення, за допомогою якого рекламується товар.
- г) Це площа вітрин магазину.

Як зміниться частинка пристенного устаткування при збільшенні розміру торгового залу і наближенні його конфігурації до квадрата:

- а) Збільшиться.
- б) Зменшиться.
- в) Не зміниться.

4 Виконати практичні завдання, підготуватися до їх захисту.

5. Підготувати доповідь та її презентацію.

Список рекомендованої літератури

Базова

1. Виноградська А.М. Комерційна діяльність торговельного підприємства: Навч. посіб./А.М.Виноградська.-К.:Київ. нац.торг.-екон. ун-т, 2005.-278 с.
2. Локтєв Е.М. Організація і технологія торгових процесів: Конспект лекцій / Е.М.Локтєв: Донецьк, ДонНУЕТ, 2009 - 203 с.
3. Чернега О.Б. Организация внутренней и внешней торговли: Учебник (с грифом МОНУ) / Чернега О.Б., Баширов И.Х., Новик Е.Б., Донецк: Юго-Восток, 2009. – 256с
4. Мазаракі А.А. Торговельне підприємництво: стратегія, політика, конкурентоспроможність / А.А.Мазаракі , Д.М.Пшеслінський, І.В.Смолін. – Киев: КНТЕУ, 2006. — 242 с.
5. Апопій В.В.Організація торгівлі: Підручник , 3-е видання. / В.В.Опопій, І.П.Міщук. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 632 с.
6. Фролова Л.В., Шаруга Л.В., Баранцева С.М., Никитенко Е.А. Формализация планово-экономических расчетов к бизнес-плану развития предприятия. Учебное пособие / Л.В.Фролова, Л.В.Шаруга, С.М.Баранцева.– Донецк: ДонГУЭТ, 2003. – 197 с.

Допоміжна

7. Пономарьова Ю.В. Логістика: навчальний посібник./Ю.В.Пономарьова. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003.
8. Економічна енциклопедія: у 3 т./ Під редак. С.В.Мочерного.— К.: Академія, 2010. — Т. 2. — 838 с.
9. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон України "О национальной программе содействия развитию малого предпринимательства в Украине". / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б.

- в.], 2001.
10. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон "Про захист споживчого ринку України" від 10 липня 1991 р. / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 1991.
 11. Закон України «Про споживчу кооперацію» від 06.04.2000 р.
 12. «Про заходи щодо удосконалення функціонування ринків для продажу продовольчих і непродовольчих товарів» від 23.05.01р. № 334/2001
 13. Закон України «Про охорону праці» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
 14. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.94 р. № 4004-ХП
 15. Закон України «Про якість і безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР
 16. Закон України «Про ветеринарну медицину» від 15.11.2001 № 2775-III (2775-14)
 17. Закон України «Про карантин рослин» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
 18. Закон України «Про захист прав споживачів» від 25.01.1995 р. № 26/95-ВР
 19. Закон України «Про використання реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.95 р.
 20. № 265/95-ВР
 21. Порядок здійснення торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування населення від 08.02.95 №108)
 22. Правила торгівлі на ринках від 26.02.2002 р. № 57/188/84/105
 23. Ветеринарно-санітарні правила для ринків від 04.06.1996 р.
 24. Санітарні правила для підприємств продовольчої торгівлі від 16.04.1991 р. № 5781-91
 25. Правила пожежної безпеки на ринках України від 04.12.2002 р. № 946/7234
 26. Правила роботи дрібнороздрібної торговельної мережі (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 8.07.1996 р. № 369)
 27. Правила продажу продовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 28.12.1994 р. № 237)
 28. Правила продажу непродовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 27.05.1996 р. № 294)
 29. Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 13.03.1995 р. № 37)
 30. Основні правила роботи об'єктів громадського харчування споживчої кооперації України від 14.01.1993 р. № 200
 31. Зразкове положення про торгово-закупівельне підприємство (ТЗП) на ринку від 29.12.92 № 215
 32. Положення про лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на

- ринках від 09.03.1993 р.
33. Положення про державний ветеринарний нагляд і контроль за діяльністю суб'єктів господарювання з вибою худоби, переробки, збереження, транспортування та реалізації продукції тваринного походження від 01.09.2000 р. № 45
 34. Правила побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 16.05.96 р. № 313; Про стабілізацію діяльності підприємств та організацій побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 18.09.1993 р. № 750
 35. ДБН 360-92* «Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень»
 36. СанПіН «Планування та забудова населених пунктів в Україні»
 37. ДБН Б.2.4.-1-94 «Планування та забудова сільських поселень»

Тема 8. Організація торгово-технологічного процесу в магазині

Семінар 8.1 Організація торгово-технологічного процесу в магазині

Методи контролю: індивідуальне опитування

Завдання для самостійної роботи:

1 Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2 Самостійно опрацюйте питання:

1. Основні принципи розміщення роздрібних торговельних підприємств
2. Організація товаропостачання роздрібних торгових підприємств

3 Розв'язати тестові завдання.

Яка система розміщення устаткування в торговому залі супермаркетів найраціональніша:

- а) Боксовая.
- б) Лінійна з подовжнім і поперечним розміщенням устаткування.
- в) Лінійна з радіальним розміщенням устаткування.
- г) Лінійна з діагональним розміщенням устаткування.

Як визначається коефіцієнт засновницької площі в магазині самообслуговування:

- а) Як відношення торгової площі до засновницької.
- б) Як відношення загальної площі до засновницької.
- в) Як відношення засновницької площі до загальної.
- г) Як відношення засновницької площі до площі торгового залу.

Як визначається коефіцієнт демонстраційної площі в магазині самообслуговування:

- а) Як відношення демонстраційної площі до площі торгового залу.
- б) Як відношення торгової площі до демонстраційної.
- в) Як відношення демонстраційної площі до загальної.
- г) Як відношення демонстраційної площі до засновницької.

Яка в середня оптимальна величина коефіцієнта засновницької площі в магазині самообслуговування:

- а) 0,90.
- б) 0,50.
- в) 0,70.
- г) 0,30.

Як впливає зменшення коефіцієнта засновницької площі на коефіцієнт демонстраційної площі:

- а) Не зміниться.
- б) Зменшиться.
- в) Збільшиться.

4 Виконати практичні завдання, підготуватися до їх захисту.

5. Підготувати доповідь та її презентацію.

Список рекомендованої літератури

Базова

1. Виноградська А.М. Комерційна діяльність торговельного підприємства: Навч. посіб./А.М.Виноградська.-К.:Київ. нац.торг.-екон. ун-т, 2005.-278 с.
2. Локтєв Е.М. Організація і технологія торгових процесів: Конспект лекцій / Е.М.Локтєв: Донецьк, ДонНУЕТ, 2009 - 203 с.
3. Чернега О.Б. Организация внутренней и внешней торговли: Учебник (с грифом МОНУ) / Чернега О.Б., Баширов И.Х., Новик Е.Б., Донецк: Юго-Восток, 2009. – 256с
4. Мазаракі А.А. Торговельне підприємництво: стратегія, політика, конкурентоспроможність / А.А.Мазаракі , Д.М.Пшеслінський, І.В.Смолін. – Киев: КНТЕУ, 2006. — 242 с.
5. Апопій В.В.Організація торгівлі: Підручник , 3-е видання. / В.В.Опопій, І.П.Міщук. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 632 с.
6. Фролова Л.В., Шаруга Л.В., Баранцева С.М., Никитенко Е.А. Формализация планово-экономических расчетов к бизнес-плану развития предприятия. Учебное пособие / Л.В.Фролова, Л.В.Шаруга, С.М.Баранцева.– Донецк: ДонГУЭТ, 2003. – 197 с.

Допоміжна

7. Пономарьова Ю.В. Логістика: навчальний посібник./Ю.В.Пономарьова. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003.
8. Економічна енциклопедія: у 3 т./ Під редак. С.В.Мочерного.— К.: Академія, 2010. — Т. 2. — 838 с.
9. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон України "О национальной программе содействия развитию малого предпринимательства в Украине". / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 2001.
10. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон "Про захист споживчого ринку України" від 10 липня 1991 р. / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 1991.
11. Закон України «Про споживчу кооперацію» від 06.04.2000 р.
12. «Про заходи щодо удосконалення функціонування ринків для продажу продовольчих і непродовольчих товарів» від 23.05.01р. № 334/2001
13. Закон України «Про охорону праці» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
14. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного

- благополуччя населення» від 24.02.94 р. № 4004-ХП
15. Закон України «Про якість і безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР
 16. Закон України «Про ветеринарну медицину» від 15.11.2001 № 2775-III (2775-14)
 17. Закон України «Про карантин рослин» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
 18. Закон України «Про захист прав споживачів» від 25.01.1995 р. № 26/95-ВР
 19. Закон України «Про використання реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.95 р.
 20. № 265/95-ВР
 21. Порядок здійснення торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування населення від 08.02.95 №108)
 22. Правила торгівлі на ринках від 26.02.2002 р. № 57/188/84/105
 23. Ветеринарно-санітарні правила для ринків від 04.06.1996 р.
 24. Санітарні правила для підприємств продовольчої торгівлі від 16.04.1991 р. № 5781-91
 25. Правила пожежної безпеки на ринках України від 04.12.2002 р. № 946/7234
 26. Правила роботи дрібнороздрібної торговельної мережі (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 8.07.1996 р. № 369)
 27. Правила продажу продовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 28.12.1994 р. № 237)
 28. Правила продажу непродовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 27.05.1996 р. № 294)
 29. Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 13.03.1995 р. № 37)
 30. Основні правила роботи об'єктів громадського харчування споживчої кооперації України від 14.01.1993 р. № 200
 31. Зразкове положення про торгово-закупівельне підприємство (ТЗП) на ринку від 29.12.92 № 215
 32. Положення про лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринках від 09.03.1993 р.
 33. Положення про державний ветеринарний нагляд і контроль за діяльністю суб'єктів господарювання з вибою худоби, переробки, збереження, транспортування та реалізації продукції тваринного походження від 01.09.2000 р. № 45
 34. Правила побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 16.05.96 р. № 313; Про стабілізацію діяльності підприємств та організацій побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 18.09.1993 р. № 750

35. ДБН 360-92* «Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень»
36. СанПіН «Планування та забудова населених пунктів в Україні»
37. ДБН Б.2.4.-1-94 «Планування та забудова сільських поселень»

Тема 9. Формування системи торговельного обслуговування на ринку товарів та послуг

Семінар 9.1 Формування системи торговельного обслуговування на ринку товарів та послуг

Методи контролю: індивідуальне опитування

Завдання для самостійної роботи:

1 Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2 Самостійно опрацюйте питання:

1. Зміст торгово-технологічного процесу в магазині
2. Організація і технологія операцій з надходження і приймання товарів в магазині
3. Організація і технологія зберігання і підготовки товарів до продажу
4. Розміщення і викладка товарів в торговому залі

3 Розв'язати тестові завдання.

За якою конфігурації торгового залу (за співвідношенням сторін) можна більш раціонально організувати потік покупців в магазині:

- а) Наближена до квадрата.
- б) У вигляді прямокутника.
- в) Не має значення.

В якому магазині повинна бути найбільша глибина асортименту, наприклад, аудіо -, відеотоварів:

- а) Універсальному.
- б) Спеціалізованому.
- в) Змішаному.
- г) Неспеціалізованому.

Де в торговому залі триповерхового універмагу кращий розмістити мікрокомплекс з продажу легкого жіночого одягу:

- а) Поблизу входу до універмагу.
- б) В глибині торгового залу 1-го поверху.
- в) Поблизу входу на 2-й поверх.
- г) В глибині торгового залу 2-го поверху.

Який чинник (чинники) є визначаючим під час розподілу торгової площі в магазині самообслуговування між окремими групами і видами продовольчих товарів:

- а) Частота попиту на товари.
- б) Габарити товарів і частота попиту на них.
- в) Витрати часу на огляд і відбір товарів.
- г) Частота попиту на товари і витрати часу на їх огляд і відбір.

Яке значення матиме коефіцієнт засновницької площі в магазині, загальна площа якого складає 250 мм², торгова - 150 г, засновницька - 45мм² :

- а) 5,6.
- б) 3,3.
- в) 0,30.
- г) 0,18.

4 Виконати практичні завдання, підготуватися до їх захисту.

5. Підготувати доповідь та її презентацію.

Список рекомендованої літератури

Базова

1. Виноградська А.М. Комерційна діяльність торговельного підприємства: Навч. посіб./А.М.Виноградська.-К.:Київ. нац.торг.-екон. ун-т, 2005.-278 с.
2. Локтєв Е.М. Організація і технологія торгових процесів: Конспект лекцій / Е.М.Локтєв: Донецьк, ДонНУЕТ, 2009 - 203 с.
3. Чернега О.Б. Организация внутренней и внешней торговли: Учебник (с грифом МОНУ) / Чернега О.Б., Баширов И.Х., Новик Е.Б., Донецк: Юго-Восток, 2009. – 256с
4. Мазаракі А.А. Торговельне підприємництво: стратегія, політика, конкурентоспроможність / А.А.Мазаракі , Д.М.Пшеслінський, І.В.Смолін. – Киев: КНТЕУ, 2006. – 242 с.
5. Апопій В.В.Організація торгівлі: Підручник , 3-е видання. / В.В.Опопій, І.П.Міщук. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 632 с.
6. Фролова Л.В., Шаруга Л.В., Баранцева С.М., Никитенко Е.А. Формализация планово-экономических расчетов к бизнес-плану развития предприятия. Учебное пособие / Л.В.Фролова, Л.В.Шаруга, С.М.Баранцева.– Донецк: ДонГУЭТ, 2003. – 197 с.

Допоміжна

7. Пономарьова Ю.В. Логістика: навчальний посібник./Ю.В.Пономарьова. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003.
8. Економічна енциклопедія: у 3 т./ Під редак. С.В.Мочерного.— К.: Академія, 2010. — Т. 2. — 838 с.
9. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон України "О национальной программе содействия развитию малого предпринимательства в Украине". / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 2001.
10. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон "Про захист споживчого ринку України" від 10 липня 1991 р. / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 1991.

11. Закон України «Про споживчу кооперацію» від 06.04.2000 р.
12. «Про заходи щодо удосконалення функціонування ринків для продажу продовольчих і непродовольчих товарів» від 23.05.01р. № 334/2001
13. Закон України «Про охорону праці» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
14. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.94 р. № 4004-XП
15. Закон України «Про якість і безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР
16. Закон України «Про ветеринарну медицину» від 15.11.2001 № 2775-III (2775-14)
17. Закон України «Про карантин рослин» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
18. Закон України «Про захист прав споживачів» від 25.01.1995 р. № 26/95-ВР
19. Закон України «Про використання реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.95 р.
20. № 265/95-ВР
21. Порядок здійснення торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування населення від 08.02.95 №108)
22. Правила торгівлі на ринках від 26.02.2002 р. № 57/188/84/105
23. Ветеринарно-санітарні правила для ринків від 04.06.1996 р.
24. Санітарні правила для підприємств продовольчої торгівлі від 16.04.1991 р. № 5781-91
25. Правила пожежної безпеки на ринках України від 04.12.2002 р. № 946/7234
26. Правила роботи дрібнороздрібної торговельної мережі (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 8.07.1996 р. № 369)
27. Правила продажу продовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 28.12.1994 р. № 237)
28. Правила продажу непродовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 27.05.1996 р. № 294)
29. Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 13.03.1995 р. № 37)
30. Основні правила роботи об'єктів громадського харчування споживчої кооперації України від 14.01.1993 р. № 200
31. Зразкове положення про торгово-закупівельне підприємство (ТЗП) на ринку від 29.12.92 № 215
32. Положення про лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринках від 09.03.1993 р.
33. Положення про державний ветеринарний нагляд і контроль за діяльністю суб'єктів господарювання з вибою худоби, переробки, збереження, транспортування та реалізації продукції тваринного

походження від 01.09.2000 р. № 45

34. Правила побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 16.05.96 р. № 313; Про стабілізацію діяльності підприємств та організацій побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 18.09.1993 р. № 750
35. ДБН 360-92* «Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень»
36. СанПіН «Планування та забудова населених пунктів в Україні»
37. ДБН Б.2.4.-1-94 «Планування та забудова сільських поселень»

Семінар 9.2 Формування системи торговельного обслуговування на ринку товарів та послуг

Методи контролю: індивідуальне опитування

Завдання для самостійної роботи:

1 Опрацювати конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2 Самостійно опрацюйте питання:

1. Організація і технологія роздрібного продажу товарів
2. Послуги, що надаються покупцям магазинами
3. Інтер'єр і рекламне оформлення магазину
4. Реклама в комерційній діяльності торгових підприємств

3 Розв'язати тестові завдання.

На якому поверсі універмагу доцільно розмістити товари з високою частотою попиту:

- а) На 1.
- б) На 2.
- в) На 3.
- г) На 4.

Який спосіб викладки товарів (різного асортименту) на горах в торговому залі продовольчого магазину самообслуговування є самим оптимальним:

- а) Горизонтальний.
- б) Вертикальний.

Де краще розмістити товари імпульсного попиту:

- а) На нижній полиці гори.
- б) В середній зоні гори.
- в) Біля реєстратора розрахункових операцій.
- г) На верхній полиці гори.

Які магазини розміщуються в радіусі транспортної доступності:

- а) Хлібокондитерські.

- б) Діськаунтери.
- в) Гіпермаркети.
- г) Всі вищезазначені магазини

За якою формулою визначається густина розміщення магазинів в містах:

- а) $S_{об} * 1000 \text{ осіб} / Чн$
- б) $S_{торг} * 1000 \text{ осіб} / Чн$
- в) $Км * 1000 \text{ осіб} / Чн$
- г) Всі відповіді правильні.

Примітка. S_z - загальна площа магазинів;

$S_{торг}$ - торгова площа магазинів;

$Км$ - кількість магазинів;

$Чн$ - чисельність населення міста.

4 Виконати практичні завдання, підготуватися до їх захисту.

5. Підготувати доповідь та її презентацію.

Список рекомендованої літератури

Базова

1. Виноградська А.М. Комерційна діяльність торговельного підприємства: Навч. посіб./А.М.Виноградська.-К.:Київ. нац.торг.-екон. ун-т, 2005.-278 с.
2. Локтєв Е.М. Організація і технологія торгових процесів: Конспект лекцій / Е.М.Локтєв: Донецьк, ДонНУЕТ, 2009 - 203 с.
3. Чернега О.Б. Организация внутренней и внешней торговли: Учебник (с грифом МОНУ) / Чернега О.Б., Баширов И.Х., Новик Е.Б., Донецк: Юго-Восток, 2009. – 256с
4. Мазаракі А.А. Торговельне підприємництво: стратегія, політика, конкурентоспроможність / А.А.Мазаракі , Д.М.Пшеслінський, І.В.Смолін. – Киев: КНТЕУ, 2006. — 242 с.
5. Апопій В.В.Організація торгівлі: Підручник , 3-е видання. / В.В.Опопій, І.П.Міщук. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 632 с.
6. Фролова Л.В., Шаруга Л.В., Баранцева С.М., Никитенко Е.А. Формализация планово-экономических расчетов к бизнес-плану развития предприятия. Учебное пособие / Л.В.Фролова, Л.В.Шаруга, С.М.Баранцева.– Донецк: ДонГУЭТ, 2003. – 197 с.

Допоміжна

7. Пономарьова Ю.В. Логістика: навчальний посібник./Ю.В.Пономарьова. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003.

8. Економічна енциклопедія: у 3 т./ Під редак. С.В.Мочерного.— К.: Академія, 2010. — Т. 2. — 838 с.
9. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон України "О национальной программе содействия развитию малого предпринимательства в Украине". / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 2001.
10. Україна. Верховна Рада. Кабінет Міністрів. Закон "Про захист споживчого ринку України" від 10 липня 1991 р. / Кабінет Міністрів України. – Київ : [б. в.], 1991.
11. Закон України «Про споживчу кооперацію» від 06.04.2000 р.
12. «Про заходи щодо удосконалення функціонування ринків для продажу продовольчих і непродовольчих товарів» від 23.05.01р. № 334/2001
13. Закон України «Про охорону праці» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
14. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.94 р. № 4004-ХП
15. Закон України «Про якість і безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР
16. Закон України «Про ветеринарну медицину» від 15.11.2001 № 2775-III (2775-14)
17. Закон України «Про карантин рослин» від 30.06.1999 р. № 783-XIV
18. Закон України «Про захист прав споживачів» від 25.01.1995 р. № 26/95-ВР
19. Закон України «Про використання реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.95 р.
20. № 265/95-ВР
21. Порядок здійснення торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування населення від 08.02.95 №108)
22. Правила торгівлі на ринках від 26.02.2002 р. № 57/188/84/105
23. Ветеринарно-санітарні правила для ринків від 04.06.1996 р.
24. Санітарні правила для підприємств продовольчої торгівлі від 16.04.1991 р. № 5781-91
25. Правила пожежної безпеки на ринках України від 04.12.2002 р. № 946/7234
26. Правила роботи дрібнороздрібної торговельної мережі (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 8.07.1996 р. № 369)
27. Правила продажу продовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 28.12.1994 р. № 237)
28. Правила продажу непродовольчих товарів (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 27.05.1996 р. № 294)
29. Правила комісійної торгівлі непродовольчими товарами (Указ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 13.03.1995 р. № 37)

30. Основні правила роботи об'єктів громадського харчування споживчої кооперації України від 14.01.1993 р. № 200
31. Зразкове положення про торгово-закупівельне підприємство (ТЗП) на ринку від 29.12.92 № 215
32. Положення про лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринках від 09.03.1993 р.
33. Положення про державний ветеринарний нагляд і контроль за діяльністю суб'єктів господарювання з вибою худоби, переробки, збереження, транспортування та реалізації продукції тваринного походження від 01.09.2000 р. № 45
34. Правила побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 16.05.96 р. № 313; Про стабілізацію діяльності підприємств та організацій побутового обслуговування населення, постанова КМУ від 18.09.1993 р. № 750
35. ДБН 360-92* «Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень»
36. СанПіН «Планування та забудова населених пунктів в Україні»
37. ДБН Б.2.4.-1-94 «Планування та забудова сільських поселень»

Навчальне видання

Роженко Олександра Вікторівна

Кафедра підприємництва і торгівлі

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГІВЛІ»**

Формат 60×84/8. Ум. др. арк. .

**Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського**

50005, Дніпропетровська обл.,

м. Кривий Ріг, вул. Трамвайна, 16.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.